CUMA
10 TEMMUZ 1931
6 ncı sene, No. 1943
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Cumhuriyet

Başmuharriri: Siirt Mebusu MAHMUT

2 nci sahifede:
1— Haftalık siyasî İcmal
2— İstanbulun ilk günleri.
3—Harici ve son haberler.
3 üncü sahifede:
1— Şoförler dokuz saatten fazla çalıştırılamayacak
2— Yün İstihsal sahalarımızda seyahat.
4 üncü sahifede:
1 — Felek, 2-Hikâye, 3-Roman
5 inci sahife'e:
1— Şan'at, 2- Mizah, 3- Muhabir mektupları, 4- Dünyada neler oluyor.

Gayemiz nedir?

Bazı samimî ecnebi dostlarımız bize diyorlar ki: "Sizin inkılâpçı cesaretinizle idarî politikanız arasında sanki hiç bir münasabet yok. Siyasî ve içtimaî sahalarda dünyanın en büyük inkılâbını yaptınız. Acaba bütün memleket, bu ileri fikirlerde sizinle beraber mi idi? Cümhuriyeti ilân ederken bütün vatandaşların ayrı ayrı muvafakatini aldınız mı? Harf inkılâbı için neler düşündüğünü ayrı ayrı her kesten sordunuz mu? Şüphesiz bunu yapmadınız. Neticelerinin mes'uliyetini üzerinize aldınız ve cesurane yürüdünüz. Şimdi inkılâbın tamamiyle muvaffakıyetini temin etmek mevzuu bahistir. Karşınıza bir matbuat meselesi, bir matbuat hürriyeti çıkıyor. Bunun karşısında irkiliyorsunuz, tereddüt ediyorsunuz ve bir türlü radikal bir karar veremiyorsunuz. Türk inkılâpçılarının bir türlü anlayamadığımız cephesi budur.,,

Dostlarımızın mütalealariyle bizim düşüncelerimiz arasında küçük bir fark vardır. Büyük Gazi; memleketin en karanlık, en ümitsiz bir devresinde Türk milletindeki kudret ve kabiliyeti herkesten evvel sezdi. Onun her iyi, güzel ve faideli şeyleri kabule olan temayülünü, inkılâba olan istiyadını gördü. Milletin bu tabiî temayüllerinden mülhem olan Gazi; Türkün büyük inkılâbını yarattı. Doğrudur: İnkılâp hareketlerinin yapılıp yapılmaması, ayrı ayrı milletin her ferdinden sorulmuş değildir. Fakat dahilin veya haricin tahrikât ve ifsadatına maruz kalmadıkça, Türk milletinin ruhunda inkılâp aleyhinde bir infial uyanmasına da asla imkân yoktur.

Bütün gayemiz; bu nevi tahrikât ve ifsadata mâni olmaktır.

Matbuat meselesinde radikal bir karar almayışımızın sebebi, zannedildiği gibi, korku ve tereddüt değildir. Biz harf inkılâbının bu memlekette hiç bir tesir ile sarsılmaz bir hale gelmesini ne kadar samimî istiyorsak, matbuat hürriyetinin de ayni kuvvetle yerleşmesini ayni samimiyetle arzu ediyoruz. İyi idare edilen bir matbuat, asrî bir devletin en büyük kuvvetidir. Yeni rejimi bu büyük kuvvetten mahrum bırakmak istemiyoruz. Halk idaresinde; vatandaşların tenkit ve mürakabe hakları vardır. Bu hak ve hürriyetlerden istifadeye imkân veriyoruz. Bu günkü, mücadelemiz, sadece matbuat hürriyetinin sui istimaline mâni olmağa matuftur. Şu muhakkak ki, son zamanlarda bu modern silâhı, memleketin ve rejimin aleyhine kullanan bazı gazeteler oldu.

Matbuat hürriyetini sui istimal eden bazı şuursuzlar var, diye bu hürriyeti boğmayacağız. Onlara kalem hürriyetini iyi kullanmak yolunu, kanun yollarından öğretmek için ısrar ile çalışacağız. Bizim kanaatimiz şu ki, seviyesi yüksek olan memleketlerde olduğu gibi, bizde de matbuat hürriyetinin iyi kullanılmasını temin edebilirsek, memleket hesabına yeni ve başlı başına mühim bir inkılâbı daha tahakkuk ettirmiş oolacağız.

Şunu da hatırlamalı ki, matbuat hürriyeti taraftarlığı bu günkü iktidar fırkasının yeni prensipi değildir. Fırka ve onun Büyük Şefleri, matbuat hürriyetini öteden beri iltizam ve müdafaa etmişlerdi. Onlar, zaman zaman fevkalâde hâdisat karşısında almağa mecbur oldukları tedbirleri, geçmiş politikacılar gibi hasımlarını ezmeğe vesiyle ve imkân veren bir fırsat diye almadılar. Bilâkis ihtiyaç ve zaruretler zail olunca, o tedbirleri kaldırmakta bir an bile tereddüt etmediler. Her halde memlekette takriri sükûn kanununu, istiklâl mahkemelerini idame ettirmek isteyen bir hükûmet için çok kuvvetli sebep ve vesiyleler bulmek müşkül değildi. Halbuki gayesi günlerini iyi geçirmek değil, âtiyi düşünmek ve hazırlamaktan ibaret olan bir hükûmet başka türlü hareket edemezdi.

Memlekette her şeyi, her müesseseyi, bir kelime ile umumî hayatı, iytidal ve normale göndermek istiyoruz.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Kral Feysal Hz. dün İstanbulu teşrif buyurdular..

Kral Hz. ziyaretlerinden pek ziyade mütehassisdirler. Gazetecilere beyanatta bulunmaları muhtemel

Irak Hükümdarı dün müzeleri gezdiler, tetkikatta bulundular, bugün de Yalovayı ziyaret edeceklerdir

Irak Kralı Feysal Hazretleri dün sabah şehrimizi teşrif buyurmuşlardır.

Trenin muvasalatından evvel vali Muhiddin Beyle kolordu kumandanı Şükrü Naili, merkez kumandanı Emin, fırka kumandanı Şükrü Paşa larla kolordu ve fırka erkânı harbiyesi, polis müdürü Ali Rıza Bey istasyona gelmişlerdir.

İstasyonun methalinde polis müfrezesi mevki almıştı, onu bir piyade taburunun dizilişi takip ediyordu. Kesif bir halk kütlesi istasyonun methalini, dahilini ve ön meydanını dolduruyordu. Rıhtımda Söğütlü yatı hazırlanmış bekliyordu.

Tren on dakika teehhürle dokuzu on gece göründü. Derhal sert emirler verildi. Asker ve polis müfrezeleri resmi selâm vaziyetinde misafirimiz Kral Hazretlerine arzı tazime hazırlandılar. Tren yavaş yavaş dururken etafta halkın sürekli alkışları yükseliyordu. Kral Hazretleri trenin en arkasına bağlanmış olan Reisicümhur Hazretlerinin şahıslarına mahsus hususî vagonun salonunda etraflarında maiyetleri ve teşrifatçılar olduğu halde oturmuşlardı. Tren bir furgon, bir yemek vagonu, bir yataklı vagonla hususî vagondan mürekkepti.

Kral Hz. Büyük Millet Meclisi Resisi Kâzım ve Başvekil İsmet Paşalar Hazaratı ile beraber

Takdim merasimi

Trene ilk evvel Vali Muhiddin B. girdi. Teşrifat memurlarımızdan ve Kral Hazretlerinin teşrifatçılığına tayin edilen Kadri Bey Vali Beyi Kral Hazretlerinin huzuruna takdim etti ve Kral Hazretleri:

— Memnun oldum..

Diyerek Vali Beye iltifat buyurduktan sonra maiyetlerindeki Iraklı misafirleri Vali Beyle tanıştırdılar.

Vali Bey de kendisinden sonra trene çıkan kolordu kumandanı Şükrü Naili Paşayı Kral Hazretlerine takdim ettiler. Kolordu kumandanı da Kral Hazretleri tarafından mazharı iltifat oldu.

" Asker çok gürbüz "

Ilkin Vali Bey trenden indi ve Kral Hazretleri de mumaileyhi takiben indiler. Muzıka bu esnada Irak marşını çalıyordu. Kral Hazretleri askerin önünden geçerken kolordu kumandanı Paşaya Türkçe olarak

— Maşallah asker çok gürbüz!

Diyordu. Kendilerine takdim edilen merkez ve fırka kumandanı Paşaların ellerini sıktılar ve askeri teftiş ederek Gara doğru ilerilediler. Etraftan mütemadiyen alkışlayan halkı kısa bir reveransla selâmlıyordu.

Iraklıların tazimatı

Bu esnada şehrimizde bulunan Iraklılar Kral Hazretlerine arzı tazimata şitap ettiler. Irak sefiri Naci Bey bunları Kral Hazretlerine takdim etti. Içlerinden bazıları hükümdarlarının elini öpüyorlardı.

Kral Hazretleri maiyetlerinde Vali, Kolordu kumandanı ve kendilerine refakat eden diğer zevat olduğu halde halkın alkışları arasında ya-

(Başı 1 inci sahifede)

Şükran Hm. defnedildi

Hakikati tahrif yoluna sapanlar hakkında takibat yapılıyor

Zabıta erkânından bazılarının ifadesi alındı..

Müddei umumilikçe Babıâli caddesindeki otomobil facjası safahatının tahrifine teşebbüs edenler hakkında ayrıca tahkikat yapıldığını yazmıştık. Öğrendiğimize göre bu tahkikat tekemmül etmektedir. Dün, bu münasebetle bazı zabıta erkânının ifadeleri alınmıştır.

Müddei umumilik tahkikatla resmen meşgul olmaktadır. Hâdisenin zavallı kurbanı olan Şükran hanımın pederi şimendifer zabitı Nadir Bey dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Nadir Bey vak'anın fecaatini evvelce gazetelerde okumuş olmasına rağmen kızının başında höngür höngür ağlamış, dövünmüştür. Kızın cenazesi dün saat 3,30 da Nallimesçit camisinden kaldırılmış, Edirne Kapıdaki şehitliğe defnedilmiştir.

Vafiler cenaze masrafını deruhte ettikleri gibi dünde Afiyet yurduna 300 lira ameliyat ücreti tediye etmişler, hastaların hastanede kaldıkları müddet zarfında yevmiye 8 lira olan hastane ücretini ödeyeceklerini bildirmişlerdir. Vafilerin kızın pederine mühim miktarda tazminat verdikleri söylenilmekte isede bu cihet Vafiler tarafından teyit edilmemektedir. Dün bir gazete hâdisenin kurbanı olan kızcağızın Vafilerin akrabası olduğunu yazmıştı. Maamafih bu hususta teeyyüt etmemektedir. Bu hususta vafiler:

— Hâdiseden mecruhlar ve aileleri kadar bizde müteessiriz.

Ölen kız akrabamız değil, fakat ahbabımızdı demişlerdir.

Hem oğluna, hem yeğenine, hem kırık ayağına ağlayan zavallı anne hastanede

Devair Otomobilleri

Hanunun birinci müzakeresi yapıldı

ANKARA, 9 (A.A.) — B. M. M. bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanmıştır. Ceza usulü muhakeme kanunu lâyihasının bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında ki kanun lâyihasının alâkası dolayısile bir defa da Dahiliye encümeni tarafından tetkik edilmesi takarrür ederek lâyiha mezkûr encümene tevdi edilmiştir.

Nakliye vasıtaları hakkındaki kanuna merbut cetvelin tadiline ait kanun lâyihasının birinci müzakeresi yapılmıştır. Mezkûr kanun lâyihasında jandarma umum kumandanlığı namına bir otomobil tahsisi teklif edilmekte ve Şurayı Devlet, temyiz mahkemesi, Divanı muhasebat reisliklerine otomobil tahsisi hakkındaki kanun ilga olunmaktadır.

Meclis cumartesi günü toplanacaktır.

Tuhaf şey

Mahkemeyi bu adamlar acaba ne zannediyorlar?

Türk - Yunan muhtelit mahkemesinde hayli tuhaf davalara da tesadüf edilmektedir.

Meselâ Ispro Jorj sminde Yunanlılık iddia eden birisi Puntada bıraktığı iki su fıçısı ile üç çoban köpeğinin iade ve tazmini için hükûmetimiz aleyhine dava açmıştır.

Dmitri Lovaris isminde diğer biri de hükûmetimiz aleyhinde açtığı bir davada İzmir havalisinde kaybettiği üç, dört domuzunun bedelinin tazminini istemektedir.

Darülbedayi

Dün akşam saat 17 de darülbedayide vali ve belediye reisi Muhiddin Beyin riyasetinde bir içtima yapılmıştır. Bu içtimada darülbedayii alâkadar eden bazı meseleler görüşülmüştür.

Piyangomuz

16 temmuz perşembe akşamına kadar kuponları gönderiniz

Hediye piyangomuza iştirak etmiş olan karilerimizin 16 Temmuz Perşembe akşamına kadar topladıkları kuponları idaremize göndererek, mukabilinde kur'aya girecek numaralı birer fiş almalarını rica ederiz

Kuponların tebdil müddetini 16 Temmuza kadar temdit edişimiz taşra karilerimizin de ovakte kadar kupanlarını tebdile vakit bulmalarını temin içindir.

Taşradan kupon gönderen karilerimizin, kuponları mukabilinde ayırdığımız fiş numaralarını gazetemizde isim ve adreslerile, kur'adan evvel, neşredeceğiz.

Hediyelerimize gelince, herkesin işine yarayacak büyük küçük muhtelif kıymetlerde birçok eşya intihap ettik. Bunların listesini yakında neşredeceğiz.

Aşka dair ne düşünüyorsunuz?

Aka Gündüz Bey anlatıyor..

Ben kimseye aşk uğrunda ölmeyin demiyorum. Uğrunda ölecek aşklar da vardır: Millet aşkı, vatan aşkı, ihtilâl aşkı....

"Bu toprağın kızları,, nı, bu toprakta yetişen hiç bir romancı, onun kadar içten söyletmedi.

"Kendi kendisinin kızı,, kendi kendisinin adamı olan Akanın hayalinde değil, aramızda içimizde ve koynumuzda yaşıyor.

Sevenleri ve sevilenleri bu kadar yakından tanıyan özlü muharririn aşka dair ne düşündüğünü öğrenmeği siz olsanız meraklı ve hattâ biraz da heyecanlı bulmaz mısınız.?

Bakınız "Muhterem katil,, müellifi, anketimize ne cevap veriyor:

— Bir anket daha mı? Cevap vermesem küseceksin. Belki de bu ince mevzudan kaçındığımı nasırlığıma hamledeceksin. Cevap versem tentürdiyot taraftarlarını gücendirmek ihtimali var. Ne söyleyeyim bilmem ki. Aşka dair hiç bir şey düşünülmez. Aşkın mantıkı, felsefesi, pisiko-analizi, elhasıl hiç bir karın ağrısı yoktur. Aşk sadece hayattır. Hayatın kendisidir. Özüdür. Onun içindir ki kitaplara, kafalara sığmayan bu okyanusu, ördek yumurtası kadar kalplerimize pek âlâ yerleşiyor, bağdaş ku-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Aka Gündüz Bey

Meclisin tarihî celsesi

Matbuat hürriyetinin münakaşa edildiği celsenin zabıtları.

Süreyya bey muhalif mâtbuatın istihdaf ettiği maksatları millet kürsüsünde anlatıyor..

Fakat efendiler; inkılâp ve cümhuriyetin taali semerelerini millete iktitaf ettirmek istediğimiz şu esnada o hilkat ve o istidatta olan sefil insanlardan betbaht ve betbaht bir zümre yine karşımıza çıkıyor, fakat bu defa harp cephelerinde değil, harp cephelerinden daha hassas ve daha nazik olan matbuat cephesinde birer mevzi ahzetmek suretile karşımıza çıkıyorlar. Garip olan ve mucibi teessür bulunan nokta şudur ki; inkılâbın, cümhuriyetin ibda ve himaye ettiği tenkit, serbest münakaşa gibi hakları hürriyetleri ve bizim de hakkımızdır, bizim de hürriyetimizdir diye onları suiistimal etmek suretile bizzat hak ve hürriyet aleyhinde inkılâp ve cümhriyet aley

(Devamı 6 ıncı sahifede)

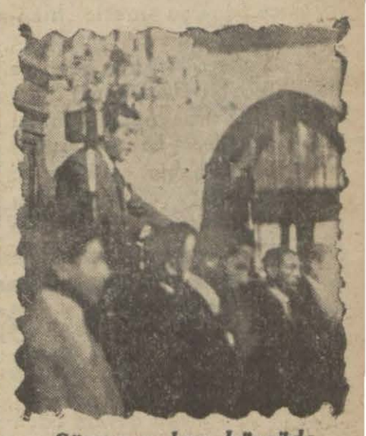

Süreyya bey kürsüde

Ankara hukuk mektebinin bu sene mezunları hocaları ile bir arada

İSTANBULUN İLK GÜNLERİ

No : 57 — Yazan : M. Yavuz

" Harp isteriz!,,

Papaya'da şöyle haber gönderildi: Salip nihayet Ayyıldıza galebe çaldı

Bir taraftan Kardinalın, diğer taraftan imparatorun bu mektubu krala çok tesir etmişti.

Ayni zamanda , hiristiyanlık âleminde büyük bir nüfuzu olan Kardinal Jülyen Sezarini de, Türklerle imzalamış olduğu muahedeyi bozması için kral Ladislavs'ı tazyike başlamıştı.

Ladislavs ne yapacağını şaşırdı, meclisi topladı, bu müşkil vaziyet karşısında ne yapmak lâzım geldiğini müzakere etti.

Bu tarihî mecliste, Papanın mümessili olan Kardinal de hazırdı.

Kardinal Jülyen söz aldı, bütün heyecan ve belâgatile bir nutuk irat etti: İslâmlarla yapılan yeminin hükmü olmadığını, hattâ bu muahedeye sadık kalmak günah olduğunu dinî ve tarihî misallerle isbat etti. Kardinalin nutku hazırunu tamamile Türkler aleyhine çevirmişti.

Jülyen, meclisten çıkarken, Papa'ya şu haberi göndermişti:

"Salip, nihayet, Ay yıldıza galebe çaldı!,,

Her tarfta "harp isteriz,, sadaları yükseliyordu, sene içinde Türkleri Avrupa toprağından kâmilen kovmağa yemin etmişti.

"Bu sene hiristiyan âlemi büyük bir sevinç içinde vakit geçirecektir. Çünkü Türkleri Avrupa toprağından çıkarmağa ahdettim.,,

Kralın bu yemini her tarafta alkışla karşılanmıştır.

Bizanslılar bu büyük günü tahayyül ettikçe sevinçlerinden çıldırıyorlardı.

Kral Lâdislâvs ordusunu tanzim ederek yola çıktı. Tunayı geçti,rastgeldiği yerleri alarak (Varna) ya kadar geldi. Bu seri yürüyüşü takip eden Kralın sözünde duracağına ve kat'i surette muzaffer olacağına inanmışlardı.

Müttefikler Varna önünde toplandılar. Lâdislâvs (Varna) yı aldı.. Ve Bizans'a doğru yürümek istedi. Bizans etrafındaki Türkleri denize dökeceğini ilân etmişti.

Tam bu sırada siz, (Lâdislâvs)ın müttefik ordularile Varnaya geldiğini haber almıştınız.

Bu hâdiseyi Bizans imparatoru bir gece bana şu suretle hikâye etti:

"— Sultan Mehmet genç ve tecrübesiz bir Padişahtır. Müttefiklerin Varnaya geldiğini işidince şaşırdı ve babası Sultan Mahmuda haber gönderdi: "Ben istirahate çekildim. Sen Padişah isenküffarı defet.. Ve illâ ordunuzu tamamile benim emrime verirsen, derhal kalkıp gelirim!,, Dedi. Sultan Mehmetvezirlerile müzakere ettikten sonra tekrar babasına haber gönderdi: "Ordu ve biz emrinize âmâdeyiz!,, Bu cevap üzerine Sultan Murat Manisadan kalktı,Geliboluya geldi. Burada Floransa Kardinalinin gemilerini gördü. Oradan Boğaziçine geldi. Halil Paşa karşı sahiletopları yerleştirmiş, geçidi müdafaa ediyordu. Sultan Murat bu noktadan Rumeliyi geçerek Edirneye gitti. Bizansın müttefik orduları karşısında bir şey yapamıyacağını bildiğimiz için, zavallı Padişahın bu lüzumsuz gayretine sadece gülüyorduk.

Sultan Murat Edirneye varınca derhal yeni bir ordu hazırlamıştı. Bu ordu çok kısa bir zaman zarfında Varnanın önüne vardı.,,

O günlerde imparator fena haberler almağa başlamıştı. Ben sihir ve büyü ocağının başından kalkmiyordum. Kiliseler bir taraftan müttefik orduların muzafer olması için sabahlara kadar dualara devam ederken, bir taraftan da biz cinler ve perilerden istimdat ediyorduk.

Varna önlerinde iki ordu temasa gelince, büyük ve müthiş bir harp başlamıştı. muharebenin ilk günlerinde faikiyet hiristiyanlardaydı. Türkler fazla zayiat vererek geri çekilmişlerdi.

Müttefik ordular kumandanı (Yanaş), Kral Lâdislâvs'a ihtiyat ve itidal tavsiye ediyor ve birinci Ehli Salip ordusunun (Nikbolu)da uğradığı âkibeti hatırlatıyordu.

Türkler uzaktan, Lâdislâvsın nakzettiği muahedeyi birmızrağa takarak, uzaktan Krala gönderiyorlardı.

Muharebenin en kızgın bir zamanda idi ki, Kral, Kardinalin teşvikile, ihtiyat ve müdafaadan taarruza geçmişti. Bizans imparatoru hâdisatı merak ve alâka ile takip ediyordu.

Ehli Salip orduları, kumandanı Yanoş'u dinlemediler ve Kralın emrile Türklere hücum ettiler.

Türk kuvvetlerinin ön safındaKahraman (Hızır) Bey bulunuyordu.

Kral, Türk ordusunun başında Sultan Muradın bulunduğunu haber alınca o kadar çok sevinmişti ki; "İkinci Muradı ben yakalamk isterim!,, Diyerek atını sürdü. Türk kuvvetlerile bu derece istihfaf, eden Kral ön safta, birden, Hızır Beyin mızrağile yere düşmüştü.

Türkler, Ladislâvs'ın kafasını kesmişler, nakzettiği muahede ile beraber mızrağa takarak, düşmana doğru hücuma başlamışlardı.

Kralın ânî olarak böyle, feci bir âkibete uğraması müttefik orduları şaşırtmıştı.

Sultan Murat, böylece müttefik ordularını başından vurunca, düşman saflarında umumî bir inhizam başlamıştı.

Türkler bu inhizamı öyle feci bir hale koymuşlardı ki, müttefik ordulardan pek az kurtulabilmişti

(Bitmedi)

HARİCÎ HABERLER..

Mütehassıslar bu hafta toplanıyor

Almanya kendisine kalan paraları ancak iktısadî gayelere sarfedeceğini taahhüt etti..

Gandhi Hazırlanıyor

Ağustosun on beşinde Ingiltereye gidecek

BOMBAY, 8 A. A. — Gandhi, 15 ağustosta Moolsan vapurile Ingiltere'ye gidecektir. Nazırlar meclisi, Gandhi'yi Ingiltere'nin üzerine alacağı hisse hakkında hakeme müracaat edilmesi hususunda ve bilhassa duyunu umumiyeye dahil bulunan aşırı denizler askerî sevkiyatı masarifi hakkında israr etmeğe memur eylemiştir.

Torpil döken yeni bir tahtelbahir

Taranto 8, (A.A) — Taranto tezgâhları, yeni bir torpil döken tahtelbahir hazırlamaktadır. Bu tahtelbahir, İtalyan donanmasının en büyük tahtelbahri olacaktır. Tahtelbahrin tulü 89 metre olacak, deniz sathında 15 ve deniz altında 8, 5 mil sür'ati bulunacaktır. Hacmı istiabisi 1,500 ve yahut 1,900 ton olacaktır. Silahları 533 milimetrelik torpil atmağa mahsus altı top ile 120 milimetrelik 2 top ve yeni sistem 40 torpilden mürekkep olacaktır. Mazot ve benzin ihtiyatı, tahtelbahrin bu mevadı tedarike lüzum görmesine hacet kalmaksızın 12,009 mil mesafe katetmesine medar olacak miktarda bulunacaktır.

Sovyetlerin Iran şahına bir hediyesi

Moskova 8 (A.A.) — Hükûmet, İran şahına Stalingrade fabrikalarında yapılmış bir teraktör hediye etmiştir. İran ziraat nazırı Bu hediyelerin İranı Rus şuralar ittihadına bağlıyan dostluğun yeni bir delili olduğunu beyan etmiştir.

Atina mektubu

Hoover teklifi ve Yunanistan

ATİNA: - Bu mektubu yazdığım sıralarda, Hoover teklifi etrafındaki Fransız - Amerikan müzakeratının ne safhada olduğunu bilmiyoruz.

Bundan evvelki mektubumda Yunanistanın Amerikan teklifine karşı serdettiği mülâhazalardan bahsetmiştim. O zamandan beri daha müsbet vakialar karşısında bulunuyoruz.

Başvekil dün akşam mecliste muhalefet reisi Çaldaris'in istizahına verdiği cevapta dedi ki:

— Bu teklif sadece Almanyaya teşmil edilseydi, Yunanistanın şikâyete hakkı olmazdı. Fakat maalesef teklif şarktaki tamirat borçlarına da teşmil edilmiştir.

M. Venizelos bu noktada, harp borçları ve tamirat bedelleri tesbit edilirken Lâheyde olup bitenleri Amerikanın kavrayamamış olduğuna atfediyor. Zira teklifin bu şekilde tevsii, maksat olan gayesi ile taban tabana zıttır. Bu yüzden Yunanistan 1 temmuz 1931 den 30 haziran 932 ye kadar bir sene zarfında 230 milyon drahmi zarar etmiş oluyor. Onun içindir ki, Yunan bütçesi cezri surette değişmiş olacaktı. Yunanistan bu hakszlığın tamiri içinVaşington hükûmeti nezdinde teşebbüsata girişmiştir. Başvekil meclisteki sözlerine şu suretle nihayet vermiştir:

— Reisicümhur M. Hoover'in beyanatında izah ettiği gibi, Amerikanın maksadı buhran karşısında bütün dünyaya nefes aldırmaktır. Binaenaleyh Yunanistanın haklı noktai nazarında muzaheret göreceğine emniyeti kâmilem vardır.

Yunanistanın başlıca talepleri şunlardır: 1 — Moratoryomda iaşeden mütevellit harp borçları da dahil midir? Buğdaydan dolayı Yunanistanın Kanadaya daha 448 milyon drahmi borcu vardır ki, bu seneki taksiti 42 milyon drahmidir. 2 — Çekoslovakyanın Yunanistana tediye ettiği senelik taksitin istisna edilmesi talep edilecektir. (Takriben 1,760,000 altın mark = 32,180,000 drahmi) teklif dolayısile Çekoslovakya 700 milyon drahmi kazanacağına göre, çok bir şey ziyan etmiş olmıyacaktır. 3 — Yunanistan Moloff - Kafandaris itilâfı mucibince Bulgaristana olan tediyatımında istisna edilmesini isteyecektir. Moratoryom müddetince, Yunanistanın Bulgaristana ödeyeceği senelik taksit 68,000,000 drahmi tutuyor. 4 — Makedonya fransız ordusu levazimi için, Fransanın Yunan millî bankasına olan borcu — ki senelik taksiti 140 milyon tutuyor — bu paranın da tediyesine devam edilmesi istenecektir.

Maamafih siyasî mahafil Yunanistanın bu teşebbüslernin hüsnü netice vereceği pek zannedilmemektedir. Ancak Atina hükûmetinin talep lerinden bazılarının kabul edilmesi muhtemel görülmektedir.

Londrada Toplanılacak

Amarika konferansa müşahit gönderecek

PARIS, 8 A. A. — Almanyanın Paris sefiri M. Fon Hoesh başvekil M. Lavala iki vesika tevdi etmiştir.

Bu vesikalarda Almanya hükûmeti moratoryom plânının tatbiki neticesinde elinde kalacak varidat membalarını iktısadi gayelerden başka bir yere tahsis ve sarfetmiyeceğini resmen taahhüt etmektedir.

Sefir, Fransız - Amerikan müzakerelerinin itilâfla neticelenmesinden Almanya hükûmetinin büyük bir memnuniyet duymuş olduğunu da M. Laval'e söylemiştir.

Mutahassıslar konferansı

PARIS, 9 A.A. — Mutahassıslar konferansı, 17 Temmuzda Londrada toplanacaktır.

Amerika müşahit gönderecek

VAŞİNGTON, 8 A.A. — Hariciye nezareti, Londrada toplanacak mutahassıslar konferansına Amerikanın bir müşahit göndereğini haber vermiştir.

Hariciye nazırı vekili M. Castle bugün söylediği bir nutukta demiştir ki:

"Reisicümhur M. Hoover'in ecnebi hükûmetlerin borçlarına ait teaviye suretlerinden herhangi birinin devamlı surette tadili hususunu ne derpiş, ne de teklif etmiş olmadığını açıktan açığa beyan eylemeği bilhassa arzu ediyorum.

"Hoover plânının yegâne gayesi bütün dünyada hüküm sürmekte olan iktısadî inhitattan doğan vaziyete muvakkat bir hafifletme çaresi bulmaktan ibarettir.

Bu hususta yapılan müzakerelerin devamı müddetince bilûmum itilâfların tamamiyeti daima muhafaza edilmiştir.

Çekoslovakya ne kazanıyor

PRAG, 8 A.A. — "Prager Tageblatt" yazıyor: Hooverin teklifi Paris hükûmeti tarafından imza olunduğundan tediyata ait hafifletmeler Çekoslovakya için de 1 temmuz 931 tarihinden itibaren mer'iyete girecektir. Bütçenin moratoriyum'dan istifadesi 233 milyon korona baliğ olmaktadır.

Brüning Parise gitmiyecek

PARIS, 8 A.A. — Echo de Paris de Pertinax imzasile çıkan bir makalede deniliyor ki mütehassıslar konferansından sonra hükûmetler arasında da bir konferans yapılması zarurî görülmektedir. Bu ihtimal bizi şüphesiz memnun edecek ve bize hoş görünecek birşey değildir. Çünkü Young plânının yeniden tetkik mevkiine konması tehlikesi vardır. Almanya ile yeni bir mukavele yapmak zarureti hâsıl olmuştur. Işin en felâketli noktası şudur ki Almanya daha şimdiden eksiksiz bir moratoriyum elde etmiştir. Hoover beyannamesi neşredileli beri Almanya bir kaçınma siyaseti takip etmektedir. M. Brüning ile M. Von Curtius davetimize henüz cevap vermemişlerdir. Paris'e ne zaman gelmek lütfunda bulunacaklarını da bilmiyoruz

SON DAKİKA

Efganistanda ilk meb usan meclisi açıldı

ANKARA, 9 (A.A.) — Kâbilden gelen malûmata göre gan padişahı Nadir Şah ayın sekizinde Meb'usan Meclisini mıştır. Bu meclis Efganistanın ilk parlâmentosudur.

Beynelmilel ziraî kredi şirketi

CENEVRE, 9 (A.A.) — 21 mayıs 931 tarihinde bir nelmilel ziraî kredi şirketi ihdası hakkında tanzim edilen kaveleyi İngiltere hükûmeti kendi, ve şimalî İrlanda nam bugün imzalamıştır. Ayni mukaveleyi muhtelif tarihlerde ne kadar Almanya, Belçika, İngiltere, Bulgaristan, Esto Fransa, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Letonya, Lüksenb Bolonya, Portekiz, Romanya, İsviçre Çekoslovakya, Yugo ya hükûmetleri imzalamışlardır.

Sığır cinslerinin ıslahı için

İZMİR, 2 (A.A.) — İzmir vilâyetince sığır hayvan cins nin sür'atle ıslahı için beheri 200 er liradan 44 buğa alınmas karrür etmiştir. Biga havalisinde Kargı çiftliğinden alın olan bu buğalar vilâyetin muhtelif kazalarındaki köylere olunacaktır.

Bir komünist tardedildi

İZMİR, 9 — Bulgar komünistlerinden Nikola bugün hudut haricine çıkarılmıştır.

İş kanunu

ANKARA, 9 — İş kanunu lâyihası iktısat vekâletinden, hey'eti vekileye tevdi edilmiştir. Lâyiha, gelecek içtima devresinde müzakere edilecektir.

Kıçı kırık çetesine karşı

ADANA, 8 — Kadirli civarında türeyen eşkıyanın bir an evvel izalesi ve o mıntakanın haydutlardan temizlenmesiiçin bu mıntakada "İzalei Şekavet" Kanununun tatbikı muvafık görülmüştür. Bu kanuna göre her köylü, haydutları imha için filen çalışmıya mecburdur.

Cümhuriyet Türkiyesi filme alınıyor

ANKARA, 9 — Türkiye'nin cümhuriyet devrindeki terakkiyat ve inkişafı hakkında bir filim çevirilmesine karar verilmiştir. Bu iş için iktısat, maarif, dahiliye, millî müdafaa vekâletleri murahhaslarından mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir.

Komisyona iktısat vekâleti Neşriyat müdürü Cevat Rüştü B. riyaset edecektir.

Nefretle karşılanan bir makale

ANKARA, 9 — İzmirde çıkan (Halkın Sesi) gazetesi "Meclis kararını veredursun, millet kararını vermiştir" başlığı altında bir yazı yazmıştır. Bu yazı Millet Meclisi mahafilinde takbih ve nefretle karşılanmıştır.

Makale meclisin manevî şahsıyetini tahkir eder neşriyat suretinde telâkki edilmektedir. Bu sebeple gazetenin mahkemeye verilmesi muhtemeldir.

Izmirde sıcaklar

İZMİR, 9 — Memlek sıcaklar gittikçe artmakt Derecei hararet 35 e çıkm Bir memur iş başında çal ken sıcağa tahammül eden rek bayılmıştır.

Tahrirleri ikmal edilen mahalleler

Fatih tahriri müsakkaf misyonu Fatihte Hüsam mahallesini ikmal ederek S Ağa mahallesinin tahririne lamıştır.

Samatya tahriri müsakk komisyonu ise Samatyada sap İlyas, Sancaktar Hay din mahallelerinnin tahr ikmal ederek Hacı Hüseyi ğa mahallesinin tahririne lamşlardır. Kasap İlyas ma lesinde 381, Sancaktar Ha din mahallesinde de 305 kân ve hane tahrir edilmi cetvelleri Fatih mal müdü güne verilmiştir.

Şimdiye kadar tahriri ik edilen ve emlâk sahipl tebliğ edilen ihbarnamelere hallâttan vasatî olarak 150 raz istidası gelmiş ve ko yonce tetkik edilerek Ma şubelerine iade edilmiştir.

Şehremini tahriri müsa fat komisyonu ise, Mevlâna pı haricinde üç mahalleden teşekkil bulunan Merkez E di mahallesinin tahriri ik edilmiş ve burada bostan, ve hane olmak üzere 400 dar emlâk tahrir edilmiş, velleri mal müdürlüğüne miştir. Bu komisyona da a 22 itiraz istidası gelmiş, te edilerek mensup oldukları liye şubelerine iade edil tir.

Hazin bir ölüm

Süleyman Bey zade Nihat fikası Nigâr, yavruları "Ferdi" ölümü haberini umum tanıdıkl bildirmekle müteellimdirler: Ce Şişlide Teşvikiye camiinden Cu tesi günü öğleden sonra saat kaldırılarak Beşiktaş tarikile dar aile kabristanına nakledil tir.

Bu satırların davetiye mak kabulü mercudur.

Haftalık Siyasî İcmal

Fransa, on gün devam eden çetin bir pazarlıktan sonra nihayet Hoover'in teklifini kabul etti. Amerika Reisicümhuru, 1 temmuz 1931 tarihinden 31 haziran 1932 tarihine kadar hükûmetler arasındaki borçların tecilini teklif ettiği zaman, yalzın Belçika ile Fransa kaydi ihtirazî dermeyan etmişlerdi. Belçikanın kaydi ihtirazisi mühimdi. Yalnız, Belçikanın harbi umumide çok tecavüze uğramış ve harap olmuş bir memleket olduğunun nazarı itibare alınması talep ediliyordu.

Fransaya gelince; Fransızların kaydi ihtirazileri esaslı idi. Gerçi Fransızlar Hoover projesini tamamile hükümsüz bırakmak mümkün olmadığını derhal anladılar. Bunun için projenin şümulünü mümkün mertebe darlaştırmak siyasetini takip ettiler. Fransızların, Hoover projesinin şümulünü darlaştırmağa matuf mukabil teklifleri geçen haftaki icmalde etraflıca tetkik edilmiştir.

Fransanın, Almanyaya mümkün mertebe az, Amerikanın da Almanya'ya mümkün mertebe çok menfaat temin etmek gayesile giriştikleri müzakere, uzun bir pazarlık şeklinde on gün sürdü. İki gün evvel, neşredilen bir tebliğde itilâfın esasları hulâsa edilmektedir. Bu hulâsaya göre, Fransa esas itibarile Hoover'in teklifini kabul etmektedir. Yani Almanyadan bir sene tamirat borcu alınmayacaktır. Şu şartla ki Amerika da Fransadan borçlarını bir sene istemiyecektir. Ancak Almanya, tamirat borcunu, tediyesi şarta tabî olmayan kısmını Fransaya ödeyecektir. Fransa, bunu beynelmilel tediyat bankasına yatıracak. Bu banka da parayı Almanyaya ikraz edecektir. Yani netice itibarile Almanyadan para dışarı çıkmayacak demektir. Fakat Fransanın bu uzun muameleyi yapmakta israr etmesi, Young plânının ahkâmında bir tadil yapılmadığını tebarüz ettirmek içindir. Fransa, Almanya'ya ikraz edilecek bu paranın yüzde yirmi beşini, vasatî Avrupa devletlerine, yani Fransanın müttefiklerine ikraz edilmesini isteyordu. Fakat Amerika bunu kabul etmediğinden Fransa Almanyaya ikraz edilmesine razı olmuştur.

İkinci bir ihtilâf noktası da tecil edilen paranın ne zaman tediye edileceği meselesi idi. Amerika, 25 senede tediye edilmesini teklif etmişti. Fransa ise gelecek sene def'aten hepsinin de tediyesini ileri sürmüştü. İtilâfa göre, tecil edilen taksitlerin tediyesi 1 temmuz 1931 tarihinde başlayacak ve on taksite ayrılacaktır. Almanlar, 1935 senesinden evvel, bütün tamirat mukavelesini değiştireceklerini ümit ettiklerinden, bu kaydin pek o kadar ehemmiyeti olmasa gerektir. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, tamirat borcunun bu kadar sene devam edebileceğine ihtimal vermek te hayli müşkildir.

Fransızlar, tecil edilen taksitlere ait paraların, Almanya tarafından teslihat için sarfedilmiyeceği hakkında Almanlardan bir vait koparmak istemişlerse de buna muvaffak olamamışlardır. Yalnız Başvekil Brüning, Almanyanın bu parayı memleketin iktısadî inkişafı için sarfedeceğine dair beyanatta bulunmuştur ki, bu beyanat tabiî bir mukavele mahiyetinde değildir. Almanya, esasen Versay muahedesile silâhlarından tecrit edilmiştir. Şimdi teslihata ait yeni bir taahhüt altına konulması garip olacaktı.

Ancak Fransız gazeteleri, bu taahhüdün Almanya'dan alınmamış olmasını tenkit ediyorlar. Diğer taraftan bazı Alman gazeteleri de Brüning tarafından bu mesele etrafında beyanat şeklinde bile söz söylenmesini hoş görmediklerini yazdıkları kuvvetli makalelerle anlatmışlardır.

Bu izahattan anlaşıldığı üzere Hoover teklifi esas itibarile değişmiş değildir. Esas baki kalmak şartile, Fransa, on gün müzakereden sonra yalnız şekillerde bazı ufak tadilât yaptırmağa muvaffak olmuştur ki, bu muvaffakiyet te Fransaya Amerika ve İngilterede pahalıya mal olmuştur. Bütün devletler, Hooveri'in teklifini tehalükle kabul ettikleri halde Fransanın uzun pazarlığa girişmesi, Amerika efkârı umumiyesi karşısında Fransayı, cihan iktısadiyatının ihyasına engel olan bir devlet vaziyetinde bırakmıştır. Amerika gazeteleri, Fransaya Amerikanın harbi umumî içinde yaptığı hizmetlerden, Fransayı Almanların elinden Amerikanın kurtardığından bahsetmektedirler. Bu neticeye göre, Fransa da diğer devletler gibi, teklifi derhal kabul etseydi ağlebi ihtimal, kendi namına daha iyi hareket etmiş olacaktı. Çünkü Fransa Aleyhindeki propaganda, 1921 senesinde Waşington konferansı sıralarındaki propagandaya benziyor. Esasen 1921 senesinde Fransa aleyhine Amerika gazetelerindeki neşriyat, harbi umumiden sonra Amerikanın Fransa hakkındaki ilk sukutu hayali olmuştu. Her halde günden güne tebarüz eden vaziyet Fransanın siyasî yalnızlığını daha ziyade kat'ileştirmektedir.

* * *

Şubatta toplanacak olan didi teslihat konferansına zırlık olmak üzere, İngiliz vam kamarasında Başve Mac Donald tarafından ehe miyetli bir nutuk söylenmiş Mac Donald, bu nutkunda letlerin ordu ve donanmala yaptıkları masrafları muka se ederek tedricen artmakta lan bu masraflara nazarı dik ti celbetmiştir. İngiliz Başve line göre, İngilterenin donması için masrafı harbi um miden evvelki mikdara g (23) milyon ingiliz lirası a mışıtr. Diğer taraftan Am kanın (36) milyon artmış Fransanın (5) milyon, İtal nın da 1,250,000 ingiliz li azalmıştır. Ancak 1924 sene ne nisbetle, bütün devletler bahriyeleri için sarfettikleri ra mikdarı artmıştır. Fra 1924 senesine nisbetle şim 10 milyon, Amerika 8 milyo İtalya da 7 milyon ingiliz li

Söförler 9 saattan fazla Çalıştırılamayacaklar

Ekonomi

Yün istihsal sahalarımızda seyahat

Büyük mensucat fabrikalarının direktörleri geliyorlar..

Yün ve tiftik sahalarında bir tetkik seyahatinin faydalı olacağına dair Liyej beynelmilel yün konferansında verilen karar üzerine, Türkiye'ye bir seyahat yapılması arzusu izhar edilmişti.

İhracat ofisinin tavassutu üzerine, bu arzu kuvveden fiile çıkmaktadır. Ofis bu seyahatin programını hazırlamaktadır.

Ağlebi ihtimal Eylûl ortalarında Bradfort yün tacir ve kumaş fabrikatörlerinden büyük bir grup evvelâ şehrimize gelecekler, ondan sonra Ankara, Eskişehir, İzmit yün sahalarını gezeceklerdir.

Kendir tohumları

Son günlerde Hamburg piyasasında fazla miktarda Türk kendir tohumu istenmektedir. Piyasa yüksektir.

Fındık piyasası

Fındık mahsulünün bu sene İspanya ve Italya'da bereketli olacağı hakkındaki tahminler fındık piyasalarında tesirini göstermiş ve Avrupa borsalarında fiatler derhal düşmeğe başlamıştır.

Bu sene memleketimizde fındık mahsulünün geçen seneye nisbetle nısıf derecesinde oluşu dünya piyasası fındık vaziyetinde ehemmiyetli bir noksan vücude getirmiştir.

Balkanlarda mahsul

Ticaret borsasınca Balkanların bu seneki istihsal vaziyeti hakkında yapılan tetkikata nazaran; Romanya da buğday mahsulü geçen seneye nazaran yüzde 15 az tahmin edilmektedir. Bulgaristanda mahsulün neşvünüması müsait bir safhadadır.

Yunanistanda mahsul geçen seneye nazaran üçte bir nisbetinde fazladır.

Toptan fiatlar endeksi

Ticaret odası tarafından yeni neşredilmeğe başlanan toptan eşya fiatleri indeksi istatistik umum müdürlüğü tarafından taktirle karşılanmış ve indeksi hazırlayan memurlar tebrik edilmiştir.

Toptan eşya indeksine nazaran 1913 - 914 senelerinde 100 addedilen emtia toptan fiatlerinin 1927 senesinde umumî indeksi 1262,28 de 1296 ve 29 da 1317 ye baliğ olmuştur. Maamafih 929 un altıncı ayından itibaren umumî ve kuvvetli bir tenezzül başlamıştır. 929 Kânunuevvelinde 100 e nazaran 1259 a düşmüştür.

929 un son aylarında gıda ve ihracat maddelerinde tenezzül vardır. Her sene veya ayda bir evvelki sene veya aya nazaran yüzde iki veya üç derecesinde bir tenezzül vuku bulmaktadır.

Kolzalı petroller

Bakkallar cemiyeti öteden beri kolzalı petrollerle mücadele etmektedir. Senelerden beri devam eden bu mücadele nihayet müsbet bir sahaya girmiş ve gerek halkın, gerek bakkalların lehine halledilmiştir.

Kolza ile mücadelenin her şeklini tecrübe eden Bakkallar cemiyeti nihayet bakkal dükkânlarındaki gaz depo ve bombalarını mühürlemeğe karar vermiştir. Cemiyetle Neft sendikat arasında bu esas üzerinde anlaşılmıştır.

Bakkallar cemiyeti bu şekli Belediyeye bildirmiştir.

Yükte hafif..

Fakat pahada ağır ecza mı kaçıracaktı?

Polis ikinci şube müdürlüğüne dün bir müracaat vakı olmuş, Mişel isminde bir Fransızın buradaki ortağma ait 30 bin lira kıymetinde hafif siklette bazı eşyayı tıbbıyeyi alarak tayyare ile kaçıracağı ihbar edilmiş, ve mümaneat edilmesi rica olunmuştur.

Polis derhal tedbir alarak, Yeşilköy tayyare meydanına memurlar göndermiş ve ihbar edilen eşyanın kaçırılmasına mâni olmuştur. Mişel de derdest edilerek bu hususta tahkikata başlanmıştır.

Zat maaşları hesapları

Mülga zat maaşları hesaplarının devir muamelesinin ikmaline çalışılmaktadır. Tahmin edildiğine göre devir muamelesi bu ayın on beşine kadar bitirilecektir. Burada çalışan memurlara temmuz maaşları verilmemiştir. Maaşları devir hitam bulduktan sonra verilecektir.

Kambiyo Borsası

Isterlin	1030,00	Kuron	15,95,00
Dolar	0,47,28	Şilling	3,36,10
Frank	12,05,00	Pezeta	4,97,50
Liret	9,02,25	R. mark	1,98,12
FrankB.	3,38,30	Zloti	4,20
Drahmi	36,42,00	Pengü	2,70,80
Frank İ.	2,43,50	Ley	79,35
Leva	65,10,	Dinar	26,74,00
Florin	1,17,25	Çervoneç	1088

Borsa harici		
	Altın	000,00
	Mecidiye	00,00
	Banknot	000,00

Esham ve Tahvilâtın nevi

İstikrazı dahili	93,50
Düyunu muvahhade	72,00
İkramiyeli Demiryolları	3,75

Vilâyette

Burada Kalanlar

Arnavutluktan gelip kalanlar nüfusa kaydedilecekler

Arnavutluğa terkolunan yerler ahalisinden olup ta hakkı hıyarlarını Türkiye lehine istimal etmiş olan müslüman ve hıristiyan halkın nüfus şubelerine müracaat ederek nüfus hüviyet cüzdanları almaları lâzım geldiği dün vilâyetten mülhakata tamim olunmuştur.

Iskân işleri

İskân işleri tamamen tasfiye edilmiş gibidir. Mevcut ve mahkemelik pek az dosya kalmıştır.

Sanayii tezyiniye

Ankara caddesindeki sanayii tezyiniye ve tezhip mektebi Yüksek san'atlar akademisine nakledilmiştir.

Bulgaristan seyahati

Dün vilâyete bazı gençler müracaat ederek Sofya ve Varnaya seyahat tertibi için müracaatla müsaade almışlardır. Seyahate iştirak edenlerden bütün masraf olarak yetmiş beş lira alınacak ve seyahat 29 temmuzda başlayarak 12 gün sürecektir.

Temmuzun on beşinde de buraya Bulgaristandan bir seyyah kafilesi gelecektir.

Vasiyetname Açıldı

Validei Hidivî kimlere ne bıraktı?

Geçenlerde Bebekteki sahil saraymda vefat eden Validei Hidivînin vasiyetnamesi Mısırda açılmıştır.

Merhume oğlu Prens Mehmet Ali, Abbas Halim Paşalar, kerimesi prenses Hatice, diğer kerimesi prenses Nimet Kemaleddin Hanımlarla bunların evlât ve ensaline 6000 feddan (4000 metre murabbaı tutan Mısır dönümü) bırakmıştır.

Bundan başka sabık Hidiv Abbas Hilmi Paşanın kerimeleri Emine, Fethiye, Şevket Hanımlara ve Abbas Halim Paşanın kerimeleri Vicdan, Kerime, Emine, Tevfikiye, Nimet, Zeynep Hanımlara validei hidivin diğer kerimesi Nimet Hanımın oğlu Adil Cemil Tosun B. ile bütün tadat olunan zevatın evlâtlarına ve bütün ensaline 700 feddan arazi vakfedilmiştir.

Prens Abbas Halim Paşanın kerimelerinden biri Berlin sefirimiz Kemaleddin Sami Paşanın zevcesi biri Naci Beyin zevcesidir. Hidiv Abbas Hilmi Paşannı kızları Şevket Hanım da İstanbulda evlenmiştir.

Validei Hidivînin arazisinden 20170 feddan arazi hayrata vakfolunmuştur.

Hayrattan istifade edenler pek çoktur.

Merhume dairesinde çalışan memurlar, hademeler, harem ağalarına da muayyen mikdarda maaşlar bağlamıştır.

Mirastan mahrum kalan yegâne zat Hidiv Abbas Paşanın oğlu ve Validei Hidivînin torunu Abdülmümindir.

Dinî işlere senevî 948 lira bırakmıştır. Bu para ile ecdadının mezarlarında dualar yapılacak, kurbanlar kesilecektir. Ayni zamanda vasiyetname Kahirede bir Darülâceze açılmasını âmirdir.

Buraya senevî 1640 Mısır lirası tahsis edilmiştir.50 kişilik olacaktır. Buraya girebilecekler müslüman ve muinsiz kimseler olacaktır. Ayrıca Mısırda bir kız mektebi tesisi de Hidiv validesinin vasiyetleri arasındadır.

Mahkemelerde

Deli mi, değil mi?

Mazhar Osman Bey dün Ağır ceza'da dinlendi..

Bebek sirkati muhakemesi ve Mazhar Osman beyin muhakemede şehadet ve mütaleatını serdeylemesi..

Bebekte Valdeihidivi daire müdürü Ali Beyin yalısını soyan hırsız kafilesinin ele başılarından olan Ömerin bir cürmün takibatından kurtulmak için adam öldürmek cürmünden dolayı idamı talebile Ağırcezaya tevdi edildiği malûmdür. Katil Ömer, birkaç celse sonra aklında bozukluk olduğunu gösterir bazı gayri suurî hareketler yapmağa başlaması üzerine Bakırköy bimarhanesine gönderilerek orada müşahede altına alınmıştı.

Ömerin aklî vaziyeti hakkında bimarhane müdiriyetinin verdiği rapor, mahkemece müphem görülerek Mazhar Osman Beyin bizzat gelip izahat vermesine karar verilmişti. Mazhar Osman Bey dünkü celsede şu izahatı vermiştir:

— Ömer deli değildir. Temaruz ediyor. Maamafih, kendisinde inhıtatı hulyavî hali vardır. Reis Hasan Lûtfi Bey sordu:

— Temaruz ettiğine göre şu hal de deli değil...

— Gelebilir efendim, hastalığı mahkemeye gelmesine mâni değildir

Mahkeme, neticede Ömerin celbi kararile muhakemeyi 29 temmuza talik etti.

Avukatların seyahati

Mahkemelerin tatiline tesadüf eden 21 temmuzda şehrimiz barosuna mensup avukatlar büyük bir Avrupa seyahati yapmağa karar vermişlerdir. Avukatlar Romanya tarikile ve Varşovadan geçerek tâ İskandinavyaya kadar gderek cümudiyelerde bir tenezzüh yapacak ve Paris tarikile şehrimize dönecekleridir. Seyahat masrafı 850 lira kadar tutacağı için iştirak edenlerin miktarı pek çok olduğu tahmin edilmektedir.

Yılmaz davası

Halkı biribiri aleyhine tahrik eder mahiyette neşriyatta bulunan Yılmaz gazetesi aleyhindeki davaya temmuzun 13 üncü pazartesi günü 3 üncü ceza mahkemesinde başlanacaktır.

Arap Mehmedin katili

Şehremininde Örümceklidede mahallesinde arabacılar kâhyası Arap Mehmedi öldüren Zaferin dün muhakemesine Ağırcezada devam edildi ve birkaç şahit dinlendi. Diğer bazı şahitlerin celbi için muhakeme kaldı.

Etıbba odasında

Etıbba odası hey'eti idaresi dün öğleden sonra doktor Tevfik Salim Paşanın riyaseti altında toplanarak, doktorların kazanç vergisi hakkında Ankarada yapılan teşebbüsler etrafında görüsülmüştür. İçtimada bazı doktorlar arasındaki ihtilâflar da mevzuu bahs edilmiştir.

Belediyede

Otobüsler Talimatı

Talimatnameye iki madde daha ilâve edilecek

Daimî encümen dün saat 14 te vali ve belediye reisi Muhiddin Beyin riyasetinde bir içtima aktederek, otobüs talimatnamesinin son tetkikatını yapmıştır. Talimatname dün akşam matbaaya verilmiştir.

Bu gün değilse bile, yarın tatbikata geçilecektir. Talimatnameye yeni bir madde daha ilâve edilmiştir. Bu da bir şoförün günde azamî dokuz saat çalışmasıdır. Bir otobüs sahibi muhakkak iki şoför kullanmak mecburiyetindedir. İki şoförü olmayan otobüs sahiplerine müsaade edilmeyecektir.

Bundan başka otomobillerde olduğu gibi, otobüslerde de pencereler camdan olmayacak, mikadan yapılacaktır. Bu suretle herhangi bir sarsıntıda camı kırılarak kaza vukuunun önüne geçilmiş olacaktır.

Sinamalarda gala geceleri

Bar, sinema, lokanta ve emsali gibi yerler için daimî encümence ihzar edilmekte olan sınıf ve fiyat talimatnamesi yakında çıkacaktır. Talimatnamenin bilhassa sinemalarda fiyatların tesbiti hususunda büyük faydası olacaktır.

Bu talimatnameden sonra hiç bir sinema gala veya "fevkalâde gece,, ünvanlarile fiyatları ikide bir yükseltmeyecektir. Çünkü fiyatı bir geceye mahsus olmak üzere daha yükseltmek sınıfın bir derece yükselmesini mucip olacaktır.

Dört ahır kapatıldı

Ahırlarını ıslah etmediklerinden yeniden dört inekçinin ahırı seddedilmiş ve inekleri sokağa atılmıştır. Dün bu inekçiler belediyeye müracaat ederek şikâyette bulunmuşlardır. Vaziyet tetkik edilmektedir.

Esnaf ruhsatiyeleri

Esnafa verilen ruhsatiyeler belediyeden kaymakamlıklara devrolduktan sonra, bazı esnaf kendi cemiyetlerinden ayrıca hüviyet varakası alınmayacağı zehabına kapılmışlardır. Belediye keyfiyeti esnaf cemiyetlerine bildirmiştir.

Sokakta tamir edilen otomobiller

Salı günkü otomobil faciası dolayısile, meselenin teknik cihetini tetkik eden seyrüsefer merkezi mühim bir noktayı hatırlatmıştır.

Bundan bir kaç ay evvel seyrüsefer merkezi otomobiller hakkında bir rapor tanzim ederek belediye iktısat müdürlüğüne göndermişti. Bu raporda, otomobillerin, cadde üzerlerinde durdurularak tamir ettirilmelerini menetmek lâzım geldiği zikredilmekte idi. En küçük bir muayene bile olsa hiç bir otomobil cadde üzerinde durdurulamaz. Muhakkak bir garaja çekilmek lâzımdır.

İktısat müdürlüğü bu raporu tetkik etmiş ve faydalı bularak bazı mütalea ilâvesile daimî encümene havale etmişti. Fakat aradan zaman geçmesine rağmen bu rapor, encümenin bir çok işleri arasında tetkik edilmemiş ve seyrüsefer nizamnamesine bir madde olarak ilâve edilmemiştir.

Soruyoruz..

Belediye operatör Emin bey zamanında evlere numero koydurdu. Her evden numero pilakası başına elli bir kuruş tahsil edildi. Muhiddin bey belediyeye geldi, Emin beyin beyaz zemin üzerine kırmızı rakamlı pilakalarını beyenmedi, kırmızi zemin üzerine beyaz rakamlı pilakalar yaptırdı ve her evden elli bir kuruş tahsil edildi. Harf inkılâbı oldu, numeroların değişmesi icap etti, bu defa da emaye pilakalar yapılarak evlere takıldı, tekrar her numero başına elli bir kuruş tahsil edildi.

Bununla beraber İstanbulda her eve sabit bir numero kondu mu? Hayır! Halâ her evin bir kaç numerosu var. Şimdi tahriri müsakkafat heyetleri de konan numeroların yanlış olduğunu iddia ederek,bütün pilakaları iptal ediyorlar ve yerlerine yeni numerolar koyuyorlar.

Belediye reisi beyden işlerin selâmeti namına, hangi numerolara sahih nazarile bakılmak icap ettiğini,

Soruyoruz..

Denizde:

Tarife komisyonu tetkikata beşladı

Liman tarife komisyonu dün ilk içtimaını yapmış ve ihzarî muamelâtla meşgul olmuştur. Komisyon ilk olarak liman şirketi navlunlarını tetkik edecektir.

Kayıkçıların imtihanı

Yeni belediye kanunuu muci bince yapılacak olan kayıkçı ve salapuryacıların imtihanı gelecek perşembe günü yapılacaktır.

Güzel san'atler birliğinde

Güzel san'atler birliği edebiyat şubesi dün saat beşte kendi aralarında bir çay ziyafeti vermişlerdir.

sı fazla sarfediyorlar İngilterenin harpten evvelkine nisbetle şimdi daha az para sarfetmesi tabiî, İngilterenin bahriyesine daha az ehemmiyet vermekte olduğuna delâlet etmez. Belki şimdi az para sarfettiğini göstermekten ziyade, harpten evvel çok para sarfettiğini ispat eder ki, bu da İngilizlerin maksatlarını izah etmez. Esasen bahrî silâhla tahdit edilmiştir. Amerika ve diğer devletlere de İngilterenin bahriyesile mütenasip inşaatta bulunmak hakkı verilmiştir. Amerikaya müsavi, Japonyaya beşe nisbet üç, Fransa ile İtalyaya da beşe nisbet 1,75. Yani bahrî inşaat meselesinde mikyası tayin eden İngilteredir. Bu vaziyette başka devletler çok para sarfediyorlar diye, İngiltere şikâyetçi vaziyette kalamaz.

Deniz silâhlarından kara silâhları için yapılan masarifin mukayesesine gelince; buradaki tezayüt daha ziyade nazara çarpıyor. İngiltere harbi umumiden evvel ordusu için 28 milyon ingiliz lirası sarfediyordu. Şimdi 40 milyon sarfediyor. Fransanın 1925 senesindenberi ordusu için sarfettiği para, 20 milyon artmıştır. İtalyanın sarfiyatında 15 milyon, Amerikanın da 15 tezayüt vardır. Sonra şimdi harbi umumiden evvel mevcut olmayan bir hava silâhları masarifi de vardır. Ve bu masarif, bahriye ve berriye bütçelerinden tamamile ayrı-bütçelerinden tamamile ayrıdır. Meselâ Fransa şimdi hava silâhları için senede 21 milyon ingiliz lirası sarfediyor. Amerikanın hava bütçesi 34 milyon ingiliz lirasıdır. Bu mukayeselerden anlaşılıyor ki, İngiltere Fransayı deniz silâhlarında geride bıraktığı gibi, Fransa da İngiltereyi hava silâhlarında geri bırakmaktadır. Çünkü Fransanın 21 milyon masarifine karşı, İngiltere ancak 18 milyon sarfediyor. Tayyarelerinin mikdarı da İngilterenin 800 tayyaresine karşı, Fransada 1,300 tayyare vardır.

Bütün bu rakamlar ve mukayeseler.. devletlerin harbi umumiden evvelki sarfiyatlarına nisbetle, silâhlanmak için şimdi daha ziyade para sarfettiklerini gösteriyor. Hem de Lokarno gibi mukavelelere, Kellog misakı gibi harbi ilga eden anlaşmalara ve Cemiyeti Akvam gibi sulhu idameye hizmet edecek beynelmilel teşkilâtlara rağmen... Mac Donald şubatta devletlerin bu masrafları azaltmak meselesile karşılaşacaklarını izah etmiştir. Diğer iki fırka lideri olan Baldwin ile Llody Gorge de bu fikre iltihak etmiştir. Ancak Churchill şayanı dikkat bir nutuk söylemiştir. Harbi umumî içinde Bahriye Nazırı olan bu zat, Avrupanın Rusyanın istilâsı tehlikesine maruz bulunduğunu ve Fransız ordularının bu istilâyı defedebileceğini yegâne kuvvet teşkil ettiğini binaenaleyh Fransanın kara kuvvetlerinde lüzumundan fazla tenzilât yapılmasının tehlikeli olduğunu beyan etmiştir. Ancak şu muhakkaktır ki, Churchill, İngilterede ufak bir zümrenin fikirlerine tercüman olmakla beraber, büyük ekseriyet Başvekilin tarafındadır. Churchill'in nutkunu tenkit eden yazılarda buna şüphe bırakmıyor. Esasen her üç fırkanın da bu noktada birleşmeleri İngilterede silâh masraflarını indirmeğe taraftar olanların ittifaka yakın bir ekseriyet teşkil ettiklerini gösteriyor.

Silâh masrafları acaba ne nisbette ve ne mikdar tenzil edilecek? Bu, gelecek sene Cenevrede malûm olacak. Ancak geçen gün İngiliz ricalinden Lolrd Cecil, bu vesile ile irat ettiği bir nutukta asgari % 25 tenzilât yapılmasını ileri sürmüştü. Bu nisbet tabiî kat'î olarak kabul edilemez. Fakat bu işlerle uğraşan bazı ricalin şubat 1932 konferansından ne netice ümit ettiklerini göstermesi itibarile, Cecil'in nutku şayanı dikkattir.

* * *

Üç günden beri Irak kralı Feysal Hazretleri, misafirimiz bulunuyor. Krala Irak Başvekili Nuri Sait Paşa ile Maliye Nazırı Rüstem Haydar Bey refakat etmektedir. Misafirlerimiz Andarada Reisicümhur ve hükûmet erkânı tarafından samimî bir kabul görmüşlerdir. Dünden beri de İstanbulda bulunuyorlar Kral Feysal, Ankaradaki temaslarından sonra İstanbula hareket etmek üzere iken bir tebliğ neşredildi. Tebliğde hükûmet erkânımızla yapılan temaslarda iki devlet arasındaki iktısadî münasebetlerin takviyesi mevzuu bahsedildiği ve bir ikamet ve ticaret mukavelesinin imzasına çığır açıldığı bildiriliyor. Hududun ve hudutta asayişin temini için de evvelce alınan tedabirin alâkadarlar tarafından hüsnü niyetle tatbik edildiği de kaydedilmiştir.

Irak kralının bu ziyareti, iki devlet arasındaki samimî münasebatı takviye etmeğe hizmet edecektir. Türkiye ile Irak Osmanlı imparatorluğunun enkazı üzerinde filizlenmiş iki fidandır. Tarihimizin uzun bir devrinde beraber yaşadık ve bu beraber yaşayışta yekdiğerimizi iyi tanıdık.

Irak ile Türkiyenin samimî dost olarak yaşamaları her iki devletin de menafii iktizasıdır. Her iki devletin müştereken alâkadar olduğu Şark meselesi vardır. Bu meseleye karşı gerek Irak, gerek Türkiye ayni vaziyettedirler. Sonra Irak petrolleri meselesi vardır. Malûmdur ki, Musul meselesinin hallinden sonra Türkiyeye Iraka ait olan hissenin % 10 u verilmesi kabul edilmişti. Petroller henüz istismar edilmiyor. Fakat bütün tertibat yapılmıştır ve bir kaç sene içinde başlayacaktır. Türkiyenin % 10 hissesini almağa başlayacağı müddeti de ilk taksiti aldığı günden itibaren işleyecektir. Irak, yakında Cemiyeti Akvama girecektir. Cemiyeti Akvama girerken, bütün komşu devletlerle münasebatının muntazam olduğunu Cenevrede göstermek mecburiyetindedir. Velhasıl Türk -- Irak dostluğu, tarihî siyasî ve iktısadî bir zarurettir. Kral Feysal kendi gözile görmüş olmalıdır ki bu samimî dostluğa ve bunun devamına hükûmetleri başta olmak üzere bütün Türk milleti taraftardır. Türk — Irak dostluğu şark karibin mühim sulh âmillerinden biri olmağa namzettir.

Ahmet ŞÜKRÜ

Milliyet

Asrın umdesi "Milliyet" tir.

10 TEMMUZ 1931

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları:
24311 — 24312 — 24313

ABONE ÜCRETLERİ

G	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
12 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nushalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü Hava

Dün azamî hararet 26, asgarî 17 derece idi. Bugün ruzgâr mutedil poyraz, hava ekseriyetle açıktır.

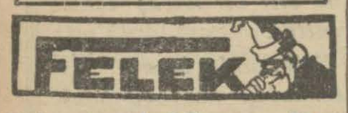

Filorinalı Nazım Bey'in yeni keşfedilen bir hususiyeti

Bir vakitler İstanbulu vücudünden mehcur bırakıp Ankarada sühanperdez olan Flurinalı Nazım Bey biraderimizi geçenlerde görmüştüm. Tâ hançeresine kadar yükselen bir hafakandan muztarip olduğu için tedavi olmak üzere bir kaç ay izin alıp İstanbula geldiğini söyledi ve mezuniyeti bittiği için yeni tayin edildiği (Gümüşane) Mektupçuluğuna gideceğini de ilâve ettiydi.

İki üç gün evvel kendisine gene tesadüf ettim. Henüz hareket etmediğini öğrendim. Hasbihal sırasında aklımıza gelen bir münasebeti izah ettik:

Filorinalı Nâzım Bey, pürgûyani lâkırdıcı bir adamdır. Bir de (söz gümüş ise sükût altındır) diyen vir darbı mesel vardır. Gümüşanenin gümüşünü de nazarı itibare alırsak, böyle pürgû bir zat neden Gümüşane ye gittiği hemen meydana çıkar. Bu münasebeti pek beğendiler... Yazılsa ciltler ve dinlense aylar dolduran hayat teferrüatlarından bir ikisini anlatırken dikkat ettim. Üstat hep (Hane) li yerlerle alâkadar.. Vaktile Tophanede oturmuşlar, hastalığını Gülhane hastahanesinde geçirmiş, Askerliğinin bir kısmını Şişane karakolunda ve diğer kısmını dikimhanede yapmış, bu kere de Gümüşanede mektupçu oluyor...

Nâzım Bey biraderimize bu hane lâhikasını gözden kaçırmamasını söyledim.. Eğer müşahede ettiğimiz bu alâka devam ederse, daha hane ile biten meyhane, postahane, pasahane, birahane ve ilâahirihi peyce yer var!...

Yeni bir kelime!.

Dil münakaşaları devam edelursun. Arkadaşlardan birinin başından geçen bir vak'ayı anlatacağım..

Karadenizde bir büyük şehre giden bir arkadaşım her kes gibi karnı acıkmış ve aşçı dükkânına gitmiş... O şehirde (döner kebap) pek rağbette imiş..

Halk dönere pek rağbet ediyormuş Eskiden İstanbulda da öyle idi, amma yavaş yavaş eski itibarı kalmadı..

Arkadaş bir döner istemiş, garson şu suali sormuş:

— Efendim tırnaklıya saralım mı? ..

Çocuk böyle dişli tırnaklı bir şey yemek niyetinde olmadığından mahiyetini anlamadığı bu teklifi gelişi güzel reddetmiş ve:

— Sade döner isterim.. demiş...

Sonra dikkat etmiş meğer tırnaklı denilen şey bizim bildiğimiz pide değil mi imiş..

İşte yeni yeni kelimeler arayan dil encümenine tırnaklı bir kelime....

FELEK

Askerî bahisler

Mareşal Foş'un kitabı

Harbi Almanya istemiş, Fransanın hatırında bile değilmiş kabahat kimde? — Almanya muvaffakıyeti acele harekette görüyor— Acele işe şeytan girer — 1810 dan sonra fransız ordusu nasıl yeni baştan kurulmuştur?— Zabitan hey'eti — Fransız erkânı harbiyesi — Ordu ve siyaset — Zabitler hey'etinin zaaf sebepleri

—1—

Bu yıl çıkan enmühim askerî eserler arasında Fransız baş kumandanı Mareşal Foş'un bir kitabı var. Bu kitap büyük harbine tarihine bir vesika olmak üzere yazılmış ise de kitabın başlangıç ve giriş kısmında, büyük Fransız askerinin (Milliyetin) asker veya sivil okuyucularını alâkadar edecek bazı fikirlerini hulâsa edeceğim:

1 Fransız baş kumandanı: "harbı Almanya istemiştir, Fransa bunu düşünmiyordu bile,, diye bağırarak söze bşlıyor ve şu delilleri söyliyor: Nitekim seferberlik başlamak üzere iken yani Avusturyanın Sırbıya ya oltimatomlar vereceği zamanlarda bile Fransız Reisicümhuru ile kabine reisi bir kaç haftalık seyahatçinin Rusya yahareket ediyarlar. Hükûmet memurlarının büyük bir kısmı için tatil mevsimi başlıyor. Biz zat ben bile 15 günlük izin alarak İngiltereye gitmek üzere Nansiden hareket ediyorum.,, diyor.

Tuhaf değil mi? Almanlar dahi tamamile ayni şeyi iddia ederler. Bu buhran zamanında herkesin tatil mevsimi için hareket etmiş olduğunu işbaşında kimselerin kalmadığını söylerler. O halde harbı hiç kimse istememiş. Kabahat ne Almanlarda,ne de Fransada. Kabahat Samur kürk olmuş kimse giymemiş, gelin olmuş koca bulamamış. İşte burada da öyle.

2Kitabın giriş faslını süsleyen fikirlerden birisi de şudur: Almanya, harpte muvaffak olmak için acele hareket etmek lüzumuna inanmıştır. Halbuki Rusya ile bir müzakereye meydan açarak harbi biraz daha geçiktirmekveböylelikleRus sefer ber olmasına ve tecemuuna biraz güçlük sokmak kendisi için mümkün idi. Bunu akıl edememiştir. Fransayı çabuk istilâ etmek ümidile Belçikayı çiğneyerek İngilterenin düşmanlığını celbeylemiştir.

Yani Mareşalın fikrince, acele edeyim diye sağını solunu düşünmedi, herkesi çiğneyip geçmeğe kalktı. Bu yüzden kendi karşısına çıkan düşmanlarının adedi arttı. Bilhâssa acele işe şeytan karışır sözünce İngilizi de işe sokmağa sebep oldu.

Mareşalın 1914 deki Fransız ve Alman orduları hakkındaki görüşlerini de hülâsalayalım. 1914 teki Alman ordusunun şiarı, her türlü hukuk kaidelerini asla nazarı dikkate almayarak seri bir hareketle ve en müsait yollardan ve toplanmağa vakit bırakmadan müttefikleri mağlûp etmek imiş.

1914 teki Fransız ordusu ise 1870 felâketinden ders alan hamiyetli bir zabitler kütlesi tarafından teşkil edilmiştir. Derhal başlayan sulh sevicilik propagandalarına ve kendilerine çevrilen bir çok intirikalara ve hakaretlere bu zabitan kütlesi soğuk kanlılıkla mukavemet ederek 1914 için Fransaya ordusunu kuvvetli ve ruhan yüksek bir halde bulundurmuştur.

Fransız erkânı harbiyesi ve bu büyük kumanda heyeti mümkün mertebe siyasetten uzak tutulmağa gayret edilmiş, ve bu sayede, hazar zamanında bir siyasî fırkanın itimadına mazhar olduğundan dolayı değil, fakat meslek ve vazifesinin eri olduğundan dolayı temeyyüz eden kumandanlara kolordu ve orduların verilmesine gayret edilerek memleketin ve ordunun itimadına lâyık bir kumanda heyeti vücude gelmiştir.

Mareşal ayni ile şu sözleri söylüyor: "1911 yılında, ordunun başında yüksek liyakat sahibi bir başkumandanın bulunması, siyasî fikirleri hasebile bazı büyük emir ve kumanda mevkilerine yükselmiş ve fakat liyakat ve iktidarı gayri kâfi olan bazı zabitlerin ordudan çıkarılmalarına tamamile muvaffak olunamamakla beraber adetlerin azaltılmasını mümkün kılmıştı. Maamafih bu fenalık tamamile tamir edilememişti... Bir zabitin vaziyeti gerek harpte ve gerekse sulhta kendisinin siyasî mücadelelere karışmasını ve bu mücadeleler esnasında bir taraftan mevki almasını meneder... Eğer bazı mertebe muhakeme ve ciddiyet sahibi görünen bazı askerî müşteriler siyaset adamlarına yanaşacak olurlarsa, emin olmalıdır ki bunlar umumiyetle manevra meydanlarında gösterdikleri kabiliyetsizliklerinden dolayı hoşnutsuzlar sırasına geçmiş basit kimseler ve mevki düşkünleri olup, başkaları tarafından doğruluğu kabul edilmeyen askerî bir hırs ve emeli muhak göstermek için adalet namına, daha doğrusu, artık zayıflamış olan karakterleri namına, felsefî dedikleri ve yahut siyasî iddia eyledikleri fikirleri müdafaaya yeltenirler. İşte zabitler hey'etinin iki zaaf sebepleri bunlardır.,,

Cinoğlu

Davetiye

Cemil'le Meliha yeni evlenmişlerdi. Yeni evlilerin eskilere nazaran şu talii vardır ki sevişirler. Bu karşılıklı muhabbetin kurdukları yuvaya da tesiri olur. Yeni koca bu yuvayı süslemek için kazancının büyük bir kısmını sarfeder. Şu lâzım, bu lâzım, o lâzım.. Hepsini de birer birer alır. Yeni koca bir yerde karısının hoşuna gidebileceğini kestirdiği bir yüzük bir kol saati, bir pandantif ve saire görürse, ne yapar, yapar onu almağa çalışır.

Cemil de öyleydi.. Kazancı yerinde olduğu için Melihayı hediyelere, ipeklilere garketmişti. O kadar ki az zaman için de yuva hayli zeginleşmiş ve süslenmişti.

Bir gün Fransız tiyatrosuna meşhur bir artist gelmişti. Bu gelen galiba Sesil Sorel'di ve "Selimen,, i oynayacaktı.

Meliha gazetedeki ilânı okuduktan sonra kocasının yüzüne baktı. Bu bakışta:

— Biz de gitsek ne olur kocacığım? diyen bir ifade vardı.

Yeni evlilerin şu mazhariyeti de vardır ki, bakışların manâsını derhal alarlar. Eski evliler de anlarlarsa da, anlamamazlıktan gelirler. Fakat yeni evliler hem anlarlar,hem de derhal cevap verirler.

— Peki Melihacığım, ne demek istediğini anladım. Tiyatroya gidelim diyeceksin amma evde kimse yok. Hizmetçiye de izin verdik.

— Ne zararı var canım, kapıyı kilitler çıkarız. Yangın olacak değil ya..

— Pek âlâ, daha akşama kadar vaktimiz var.

Akşama doğru kapı çalındı ve postacı bir mektup getirdi. Cemil mektubu açtı, bir de ne görsün? Fransız tiyatrosuna o gece için ön taraftan iki koltuk davetiyesi.. İçinden ayrıca bir kâğıt çıktı ve Cemil okudu:

"Sizi tiyatroya davet ediyorum. biletlerinizi de gönderdim. Yalnız bu mektuba imzamı koymayacağım. Bakalım hangi dostlarımızın davet ettiğini anlayabilecek misiniz? hürmetler..,,

Karı koca düşündüler, taşındılar.

— Acaba Mitat B. olmasın? Böyle sürprizler yapmaktan hoşlanır..

— Belki amma, pek zannetmiyorum. Ben bu işi İrfan B. yapmıştır diyorum.

— Belki amma, ben de İrfan Beyin yaptığını zannetmiyorum .

Hulâsa bileti kimin gönderdiğini anlayamadılar. Meliha:

— Elbette tiyatroda anlarız dedi.

Yemekten sonra giyindiler ve tiyatroya gittiler. Biletteki koltuğa oturdular. Her ikisi de sağa bakıyor, sola bakıyor, bir türlü davet eden zatı göremiyorlardı. Perde kalkınca, hâdiseyi sadece bir dost eglencesi olarak kabul ettiler ve oyuna daldılar..

Tiyatro bitti, hâlâ biletleri kimin gönderdiğini anlayamamışlardı. Orada tesadüf ettikleri tanıdıkları arasında kimden şüphe ettilerse, onu itirafa mecbur etmek için:

— Doğrusu hoş bir sürpriz yaptınız? diyorlardı.

Halbuki sual sorulan tanıdık hayrette kalıyor ve bölye bir davetiye göndermek aklına gelmediği için cidden mahcup olduğunu söyliyordu. Hulâsa oyunun sonuna kadar da meçhul zatı keşfetmek mümkün olmadı.

Çaresiz eve döndüler. Saat bire yaklaşıyor. Otomobilden indikten sonra, kapıyıaçtılar. Yukarıya salona çıktılar.

Cemil elektrik düğmesini çevirirken karısı sordu:

— Meraktan çatlayacağım Cemil, kim olabilir bu Allah aşkına!

Odanın içine bol bir ışık dolmuştu. Cemil de, Meliha da çekmelerin, dolapların açılmış, yükte hafif, pahada ağır ne varsa hepsinin de alınıp götürülmüş olduğunu anlamışlardı.

Köşedeki koltuğa da büyük bir mukavva dayatılmıştı ve bu mukavvanın üstündü şu cümleyi okudular:

" Şimdi kim olduğunu anladınız,,

SEM

İHTİRA İLÂNI

"Zatülhareke tüfekler için tetik tertibatı,, hakkında istihsal olunan 2-6-930 tarih ve 916 numaralı ve 'kendi kendine imlâ edilir alâtı harbiye, bilhassa tüfekler için sademe teskin edici âlet,, hakkında istihsal olunan 20-11-929 tarih ve 856 numaralı, ve "Zatülhareke endaht eslihası ve bilhassa tüfekler için gaz hücresi,, hakkında istihsal olunan 2-6-930 tarih ve915 numaralı, ve "endaht eşlihası bilhassa tüfekler için kundak kapanma tertibatı,, hakkında istihsal olunan 6-10-930 tarih ve 960 numaralı ve "kendi kendine imlâ edilir tüfek,, hakkında istihsal olunan 2-6-930 tarih ve 914 numaralı, ve "bizzat imlâ edilir tüfek,, hakkında istihsal olunan 2-6-930 tarih ve 913 numaralı, ve "kendi kendine dolar tüfek,, hakkında istihsal olunan 2-6-930 tarih ve 912 numaralı, ve tüfekler ve bilhassa kendi kendine imlâ edilir tüfekler için ön şaftı,, hakkında istihsal olunan 2-6-930 tarih ve 917 numaralı ihtira beratlarının bu defa mevkii fiile konmak üzere ahara devrüferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galatada Çinili Rıhtım hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.

Çapras kelimeler

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	N	E	D	A	M	E	T	■	S	A	F
2	A	K	I	L	■	N	E	F	I	R	■
3	S	U	L	A	K	■	N	E	■	I	N
4	I	L	E	■	A	M	■	L	A	F	■
5	H	■	K	E	R	A	M	E	T	■	H
6	A	K	■	L	O	R	■	K	A	S	A
7	T	E	M	E	L	■	S	■	L	A	K
8	■	M	U	M	■	■	Ü	D	E	B	A
9	K	A	Z	■	M	A	T	■	T	I	R
10	A	N	I	■	E	R	■	L	■	R	E
11	P	I	R	A	N	■	S	A	K	■	T

Dünkü şeklin halli

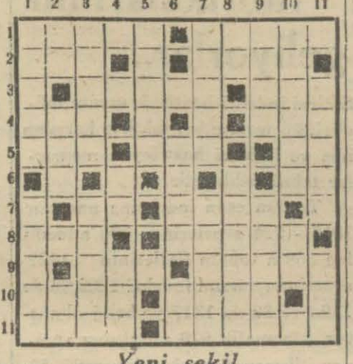

Yeni şekil

Soldan sağa

1 — Ölüm (5) Gideceğimiz yer (5)
2— Göz rengi (3) Aciz bırakmak (4)
3 — Mezar (5) Büyük (3)
4 — Alâ (3) Renk (3)
5— Ay (3) Şafak (3) Dumanın bıraktığı (2)
6 — Nota (2)
7 — Zaman (2) Keder (4)
8 — Bir millet (3) Geyinmiş (5)
9 — Yapmak (3) Hasretli (5)
10 — Ebedî değil (4) Ev (4)
11 — Son nefes (4) Enin (6)

Yukardan aşağı

1 — Asılsız şeye inanmak (5) Bir gün evvel (5)
2— Uzuv (2) Keder (3) Tok değil (2)
3— Softa (5) Peygamberin anası (2)
4— Boy değil (2) Ince toprak (3)
5— Cenazenin konduğu yer (5)
6— İş (4) İle (2)
7— Emirler (5)Sada (5)
8— El (2) Cehennem şeytanı (6)
9 — Şişman değil (4) Örnek (5)
10— Ölüm meleği (6)
11 — Orucun bir nevi (5) Güden (3)

Kadıköy

Himayeietfal Balosu

23 Temmuz 931 perşembe akşamı Suadiye gazinosunda

ZAYİ: - 2729 araba numeromu zayi ettim. Kaydımı kapatacağımdan hükmü yoktur.
İsmail oğlu Osman

ZAYİ: - Askeri vesikam ile evrakı şahsiyemi havi cuzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Hasırcılarda Uzunca ovada 27 numerolu esnaf kahvesinde Ahmet oğlu İbrahim.

Dok.or
Hafız Cemal
Dahili hastalıklar tedavihanesi cumartesi maada her gün öğleden sonra saat 2 den 4 de kadar erkek, kadın ve çocukların dahiliye hastalıklarını Divanyolunda 118 numaralı hususî kabinesinde tedavi eder. Telefon İstanbul 22398

Yaz mevsimi için
BEBEK'te Kiralık Yalı
Dalyan önünde Saip Bey yalısı möbileli olarak kiralıktır. Derununda kiler müracaat

Acele
Satılık veya kiralık fotografane atelyesi
Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 340 numaralı fotografane Pera dahilindeki fotografane levazımatı satılık veya kiralıktır. Bina ise kira ile devolunacaktır. Taliplere hususta suhulet gösterilir. Müracaat: Oda başı Hacı efendiye veya Bristol otelinde muhasebeci Zülfikar Bey

3 üncü Kolordu ilânları

Gümüşsyu hastanesi için 20,000 kilo koyun etine verilen fiat pahalı görüldüğünden yeniden kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İhalesi 21 - 7 - 931 saat 16da yapılacaktır. Tailpleri yevmi mezkûrda tarifatı kanuniyeye dahilinde mektuplarını vakti muayyeninden evvel komisyona ita etmeleri ilân olunur.

* * *

16,000 kilo süt alenî münakasa suretile satın alınacaktır. İhalesi 28 temmuz931 saat 15 ten 16 ya kadar icra olunacağından taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün öğleden evvel ve münakasaya iştirak etmek için de vakti muayyeninde teminatlarile birlikte komisyonumuzda bulunmaları.

Üsküdar bankası
Türk Anonim Şirketi

Bazı hissedaranın berveçhi a talepleri üzerine 30/7/931 Perşembe günü saat 14 de fevkalâde içtima aktedileceğinden ber mucibi kanun bir hisse sahibi olanların da müzakereye iştirak için hisse senetlerini içtima gününden bir hafta evvelin kadar Şirketin merkez veznesine makbuz mukabili tevdi eylemeleri rica olunur.

Ruznamei müzakerat

1 — 42 inci maddenin tadili.
2 — Meclisi idarenin vaziyetini tetkiki ve ledelicap tebdili.
3— İstanbulda ve ledeliktiza mahalli sairede şubeler küşadına mezuniyet itası.
4 — Hisabat hakkında meclisi idarenin izahatı.
42 inci maddenin teklif edilen maddel sureti:
"Şirket işlerinin tedviri için icap eden müdirlerin ve bunların salâhiyetleri derecesinin tayini hakkı muhasıran hey'eti umumiyeye aittir. Müdirlerin nasıp ve azil keyfiyeti tescil ve ilân ettirilir. Şirket umurunda istihdam edilecek memurinin tayin ve azli meclisi idareye aittir. Meclisi idare her ne şekil ve surette olursa olsun bu salâhiyetini ahara tevdi edemez. Tayini icap eden müdir, memurların tercihan hissedaran arasından alınacaktır."

"Milliyet,,in Edebî Romanı : 34

— BİRİNCİ KISIM —

Bürhan Cahit

— Nankör çöllere veda! dedi. Buraya gömdüğümüz genç Türk askerleri bize yeni bir atanı verecek kadar çoktur.

Ve kafile arkasından sarı toz bulutları bırakarak şimale doğru yürüdü.

BİRİNCİ KISMIN SONU)

İkinci kısım

(Halep) bir mahşer halindeydi.

Dört harp senesi cenuba akan Türk kafileleri bir hafta zarfında ve bir insan ve eşya yığını halinde şehri istilâ etmişlerdir.

Bu bir mağlup ordunun ric'atı değil, tarih dolusu varlığını kaybetmiş bir milletin hicreti idi.

Asırlar geri dönüyordu.

Cenup yolu kapanıyordu.

Temiz ve çok kabiliyetli Türk ruhunu, temasa başladığı Avrupa medeniyetine kaynaşmağa bırakmıyan Arzı mukaddesin kapısı kapanıyordu.

Kavmı Lûtun battığı, mesihin doğduğu, Muhammedin din yarattığı ve Ehli Salibin kana bulandığı çöl uzunbir zaman Türk'ün etini ve kemiğini yedikten sonra bir timsah gibi ağzını açmış, yeni istilâ ordusunu yutmağa hazırlanıyordu.

(Halep)e en sonra giren kaymakam Celâl şehirde vaziyeti kurtarmağa çalışan bir kaç değerli ve şerefli kumandanla temas etti.

Mütareke haberi o akşam kumandalığa tebliğ edilmişti.

Arzın bütün kıt'alarında dört senedenberi devam eden boğazlaşma bitmişti.

Hercümerç içinde bulunan (Halep) bu haberle biraz sükûnet buldu.

Kaymakam Celâlin takviye edilmiş muntazam kıt'ası (Halep) te inzibatı tesis edecek yegâne kuvvet olmuştu.

Baş kumandan vekili ric'at hareketini kurtaran genç erkâniharbin bu hizmetini mükâfatsız bırakmadı.

Kaymakam Celâlin kıdemine yapılan harp zammından başka idaresine verilen kuvvetlerden mürekep müstakil fırkanın kumandanlığına tayin edildi. Bu fırka bozulan ordu kadrosunun temelini teşkil edecekti.

Genç kumandan derin bir yeis içinde idi.

Dört sene evvel (Halep) te ne çiçekli ümitlerle yaşamıştı. Fakat harp ona askerlik zevkinden. zafer hevecanından fazla millî bir ukdenin acı tecrübeler ve kanlı mücadeleler içinde tahakkuk ıstırabını tattırmıştı.

Fırtına nihayet bulmuş ve Anadolu son bir defa daha ilikleri kadar harp çöllerine akmıştı.

(Halep) te vaziyeti ele aldığı akşam eski karargâhın bir odasında harpte yetişmiş, pişmiş genç silâh arkadaşları konuşuyorlardı.

Yüzbaşı Rifat elde ettiği mütareke şartnamesinde maddeleri ouyarak acı acı gülüyordu:

— Düşman harben ayak basamadığı topraklarımıza şimdi kolunu sallaya sallaya girecek dedi.

Cephede iki defa yaralanmış, Nablüste bir Arap çetelerile müsademe eden iki parmağını kaybeden bir eski arkadaşları binbaşı Cevat içini çekti:

Anadolu evlâtları silâhsız döndükleri köylerinde silâhla uvruştukları ve galebe ettikleri düşmanı bulacaklar.

Yüzbaşı Sedat, dört yıl evvel atının üzerinde civa gibi kaynayan bu âteşin genç zabit, omuzları çökmüş gözlerinin feri gitmiş, altın başı altında kavrulan bir bakır haline gelmiş, mırıldandı:

— Çanakkalede vuruştuk. İngilizin adam boyu otuz sekiz lik güllesi göğsümüzü delmedi. Fakat bu çöl, bizi balmumu gibi eritti.

Kaymakam Celâl, silâh arkadaşlarının yeis ve ıstırap dolu mükâlemelerini dikkatle dinliyordu.

Yüzbaşı Enver içlerinde en atılgan, en neşelileri idi.

Kumandan yaldızlı bir sigara paketi uzattı.:

— Düşünme kaymakam B., dedi. Yak şu İngiliz sigarasını bak keyfine:

Arkadaşları hayretle baktılar, Yüzbaşı Enver o zaman gülerek izahat verdi:

—Şeyh Sadun'un heybelerinden çıkardım, yabancı sayılmaz ve müteccessiz nazarlar altında paket elden ele gezdi.

—Hacı babayı salıverdiğimize iyi etmedik. Kumandan Bey dedi. Yüzbaşı Enver herif şimdi İngiliz karargâhında kimbilir ne izzeti ikram görüyor.Hep bir ağızdan:

— Kurşuna dizilecek adamdı! Dediler.

Kumandan Celâl ilk defa söze karıştı:

— Arapların âkibetini görmesi ona daha büyük cezadır. Dedi.

Silâhlarının hakkını vuruşa vuruşa ödemiş olan genç zabitler geç vakite kadar dertleştiler.

Yırtık, tozlu elbiseleri, boyasız eski çizmelerile birer tarafa uzanan yorgun silâh arkadaşları derin bir kışla uykusuna dalarken kaymakam Celâl içini çekti:

Kahramanlar, dedi. Sizi Avrupa orduları değil, bu çöllerin tarihî bağları, an'aneleri mağlûp etti.

* * *

Mütareke şartları ordu kumandanlığına tebliğ edildiği gün kaymakam Celâl Şeyh Sadun'un evrakı arasındaki adresle Zehrayı arattı.

Kumandanlık sıkı tertibat aldığı için şüpheli eşhasın harem mıntakasına girmesine imkân yoktur.

İngiliz casus teşkilâtı hesabına çalışan genç kızın buradaki vazifesi Türk kumandanı ile temas etmekti.

Kaymakam Celâl bu buhranlı vaziyette zehranın buişi yapmasına imkân olmadığını ve onun ilk fırsatta cenuba döneceğini zannediyordu.

(Halep bir mahşer halinde idi. Kıt'alar bütün kadrolarını kaybetmişler, kumandanlar şaşırmışlardı. Levazım teşkilâtından eser kalmamıştı.

Bu karışıklık içinde Zehrayı yapılacak iş kalmamıştı. Zaten mütareke şartlarına göre (Halep) itilâf kuvvetleri tarafından işgal edilecekti.

Bütün araştırmalara rağmen genç kızı (Halep) te bulmak mümkün olmadı.

(Bitmedi)

— Lokomotif kocamı ikiye böldü.

— Eyvah, şimdi iki kocalı oldunuz, öyle mi ?

— Bahsederim ki, bu balık dünkü balık..

— Bahsi kaybettiniz beyefendi. Dünkü değil, evvelki günkü balık..

Pratik hizmetçi

Ricai Bey aldığı yeni hizmetçisinden memnundu. Bu hizmetçi çok pratik bir adamdı.

Bir gün yazıhanesinin üstündeki saatin durmuş olduğunu gördü. Filhakika zamanla saatin zenberği kırılmıştı. Derhal sati hizmetçisine vererek yaptırmasını söyledi. Akşam üstü geldiği zaman, saatin yazıhanesinin üstünde tıkır tıkır işlediğini görerek, şaşırdı ve hizmetçiye sordu:

— Tamir için kaç para verdin?

— Hiç bir şey vermedim efendim.

— Nasıl olur? O halde sati nasıl işlettin?

—Söyliyeyim efendim, komşu Cavit Beyin hizmetçi kızı ile ahbaplığım var. Onun da tıpkı sizinki gibi bir saati varmış. Hizmetçi kıza saati değiştirttim..

Ricai Bey kızdı:

— Buna düpe düz hırsızlık derler, diye bağırdı, çabuk bu saati sahibine götür ve benim saati geriye getir.

İki gün sonra Ricai Bey kendi satinin geri getirldiğini, fakat mükemelen de işlediğini gördü. Hizmetçiye sordu:

— Tamir için kaç para verdin?

—Hiç bir şey vermedim efendim.

— Nasıl olur? Yine ne iş gördün?

— Basit efendim, Cavit Bey bakmışki, saat işlemiyor.Tamir ettirmiş.

— Bu akşam seni Taksim tramvay istasyonunda bekliyeceğim.

— O maz! Çünkü kocam da senin karını orada bekliyecek.

SANAT

SAN'AT âleminde

Küçük bir mukayese:

Akademi
Dün ve bugün

Bundan on beş sene evvel bu çatı altında talebe olarak çalışıyordum. O zaman mektep, bu şimdiki Fındıklı sarayında değildi. Mektebe ilk girdiğim zaman müzenin içinde idi. Sanayii nefise mektebi olarak inşa edilen bir binadan zamanın akıllı Maarif Nazırlarından biri bizi buradan kapı dışarı etti. Artık san'at talebesi köçebe bir halde idi. Divanyolunda Sıhhî müzenin bulunduğu daireye sonra Veznecilerde karanlık, küçücük bir eve, daha sonra Türbede eski Darülmuallimin binasına, oradan da bilmem nereye nakledildik. Senede bir kabuk değiştirir gibi bina değiştiriyorduk. O zaman, ne muntazam atelyelerimiz vardı, ne de modellerimiz. Mektebin bütçesi bize model tutacak vaziyette değildi. Biz resim talebesi, aramızda biriktirdiğimiz para ile model tutar, Avrupadan estetik kitapları getirtirdik. Elli bu kadar senelik müesseseye ilk kadın modeli sokan da bizim atelyedir: Çallının atelyesi, ki hocalarile birlikte resim sergilerinde eser teşhir eden, Avrupaya giden ve dönen bu günkü genç nesildir.

Erkek ve kadın modeli bulmak müşkül ve pahalı idi. Harp senelerinin mahrumiyeti içinde boya pahalı, tuval pahalı, model pahalı. Resme çalşmak, darbı mesel olabilecek fedakârlık şeklinde idi. Nafakamızdan kısıp malzeme tedarik ederdik. Sabih, bu aşk ve mahrumiyet senelerinin kurbanıdır.

Sonra biz, hepimiz, benizler sapsarı, iskelet halinde, gölge halinde insanlar, işte bu faciaya benzeyen devirde etüdümüzü yaptığımız mahrumiyet senelerinin çocuklarıyız.

Halbuki bu gün Güzel san'atlar akademisi refah ve saadet içindedir. Bir tarafta deniz, öte tarafta tenis. Geniş ve aydınlık atelyeler. Gerçi denize ve tenise olan rağbet, atelyelere karşı olan alâkadan daha fazla imiş diyorlar amma biz buna bir türlü inanmak istemiyoruz. Sarayın deniz tarafı Boğazın en bedii köşesine nazır. Bu sahilde talebe hava alıyor, balık tutuyor, denize giriyor. Akademide ki denizle tenis Vekâletin bütün mekteplere tamim ettiği spor programına dahilmiş. Sonra bir yanda bediî raks salonu, ötede bir gramofon sesi, daha ötede muallim ailelerinin ikametine tahsis edilen daireler. Önünde sarayın parkı, mermer kapıcında bekleyen bir Lapcına otomobili.

Beş altı muallim atelyesi, hepsinde ayrı bir model. Ve bu modellerin parası talebenin nafakasından kesip toplanan para ile verilmiyor. Bütün bu sarfedilen binlerce lira hükûmetin cebinden çıkıyor. Kimbilir bu talebe ne rahat çalışıyor? Yalnız eskiden resim sergilerinde talebe etütlerine tesadüf edilirdi. Bu günkü talebe, semerel mesaisine karşı daha kıskanç olacak ki onları teşhir etmiyor. Bu sene ile üçüncü senedir ki Avrupaya talebe gönderilmiyor. Bu Avrupaya talebe gönderilmesi de ayrı mütalea olunacak muazzam bir mesele halindedir. Avrupadan dönen talebelerden bir kısmı bu gün akademide muallim muavinidirler. Büyük bir kısm da Anadoluda lise ve orta mekteplerde resim muallimliği yapmaktadırlar. Lise ve orta mektep muallimliği yapmak için bir talebeye Avrupada senevî bilmem şu kadar bin lira sarfı, mahallineme masruf olan bir para olmasa gerek. Memlekete artist yetiştirmekle resim hocası yetiştirmek arasında galiba birfark vardır. Bu güne kadar bu fark, vekâletin dikkatinden uzak kalmıştır zannındayım. Muallim muavinleri, yeni ihdas edilen bu acayip memuriyette çürüyen kıymetli arkadaşlar..

* * *

Epey oluyor. Gazetelerde "Sanayii nefisede ıslahat,, yapılacağından bahsettilerdi. Sonra unutuldu. O sıralarda ben bir gün merakla Çallıya sordum:

— Bu ıslahat nedir kuzum?

Çallı:

— Vallâhi bilmiyorum. Demişti. Farkında değilim.. Yalnız ıslahat meketebin dışında başladı sanırım. Kapıya serviler dikildi.

* * *

Anlayorum ki; bu günkü refah, dünkü fakrin, dünkü mahrumiyetin bir aksülâmelidir. Fakat keşki bu zarfa verilen himmet, bir az da mazrufa matuf olsa..

Elif NACİ

Modern san'at nedir?

Memleketimizin ilk seramik müte hassısı olan güzel sanatler akademisi muallimlerinden İsmail Hakkı B.in modern sanat hakkındaki fikri

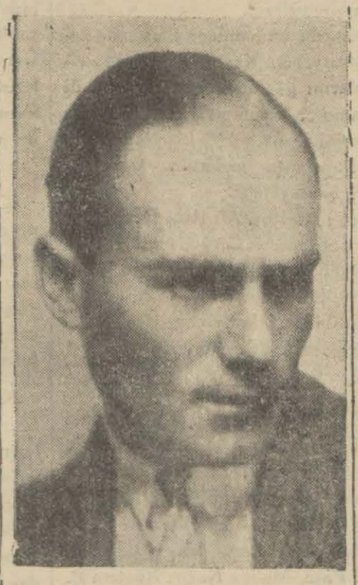

İsmail Hakkı Bey

Cemiyetlerin 20 inci asırda değişen hayat tarzları san'atta da ifade tarzını değiştirmiştir. 1900 den evvel başlayan modern cereyanların san'atta yaptığı inkılâpla açtığı gürültülü yol san'atkârları hâlâ ne yapacaklarını aramakla meşguldür. Asrın zevk ihtiyaçlarını hissetmiş bir çok kütlelerin hislerini ifade eden kuvvetli san'atkârlar bu gürültülü yolda kendisini bulabilen mahdut, bahtiyar üstatlardır. Bu günün san'atı beton armenin estetiğidir. Mimarî betonun esiri iken san'atın diğer kısımları bunun haricinde kalamaz. Modern bir san'at eseri bizimle, yeni anlayış ve hislerimizle konuşan san'attır. Bunun haricinde kalanlar ölmeğe mahkûmdur. Netekim 1900 den beri bir haylı san'atkâr ölmüştür. Yeni san'at ceryanı akademik prensipleri yıkmıştır. Fransada Academiedes Banxort'tan ziyade serbest atölyelerde çalışan heveskâr vardır.

Bizde yeni san'at

Bizde plâstik san'atta yeni olmakla beraber yeni san'at cereyanları bundan 17 sene evvel başlayabilirdi. Harpten evvel tahsile giden ilk kısım san'atkârlarımızın zamanında yeni cereyanların en gürültülü anları idi.

Harpten sonra Avrupadan gelen ikinci kısmın içinde de modernistler adet itibarile dördü, beşi geçmezdi.

Bizde san'atın istikbali

Bizde san'at herhalde kolaylıkla inkişaf edemiyecektir. Çünkü biz daha böyle bir ihtiyac duymuyoruz. Sebebi de her yerde beton arme inşaatı yeni mimarî ile inkişaf ederken biz hâlâ medrese veya renesans mimarisi yapıyoruz. Fakat her halde âti için ümit veren kıymetli arkadaşlarımızın mevcut olduğuna hiç şüphe etmiyorum.

İsmail Hakkı

Michel Ange
Kaçak eser

Geçenlerde, Güzel san'atlar akademisi müdürü Namık İsmail Beyin "Michel - Ange,, isimli bir kitap neşrettiğini yazmıştık. Üstünde yalnız Namık İsmail imzasını taşıyan bu eserin bir tetkik eseri olduğunu anlamak ilk nazarda müşkül değildir. Çünkü tercüme olduğuna dair kitapta bir kayıt olmadığı gibi bir çok asarın tetkikinden vücude geldiğine dair de bir işaret mevcut değildir. 7 temmuz 931 tarihli Akşam gazetesinde Selâmi İzzet Bey "Tenkit,, serlavhası altında "Michel - Ange,, 'ın "Menşe şahadetnamesi olmayan kaçak bir eser,, olduğunu ve Romain Rolland'dan iktibas edilmiş olduğunu söylüyor. Bu hususta Namık İsmail Beyin vereceği cevabın meseleyi halledeceği âşikârdı. Namık İsmail Bey evvelki gün Akşam gazetesinde "bu eserin bir veya bir kaç eserden tercüme yapmak zaruretinde bulunduğunu ve şayet kitapta buna dair bir işaret yoksa bu kabahatin kendisine ait olmadığını,, söylüyor. Bu cevap acaba Namık İsmail Beyin ne dereceye kadar lehinedir bilmeyiz?..

Hikmet Beyin fikirleri

Ressam Hikmet Bey, Güzel san'atlar akademisi muallimlerinden mütevazi çalışır, bahriyeli bir ressamdır. En meşhur eseri (Kabataşın salapuryaları) dır. Hayat hakkındaki telâkkilerinin Hayyama benzediğini söyleyen Hikmet Bey kendisine "İçkisiz Hayyam müridiyim,, demektedir. (Modern san'at) san'attaki fikirlerinden bu günün nesli istifade etsin diye bize söylemediği fakat 8/haziran/928 tarihli Hâkimiyeti Milliyede ifşa ettiği fikirlerini aynen iktibas ediyoruz:

Hikmet Bey

"Empresüminizm ve köbizm hakkındaki fikrim şudur: San'at vasidir. Onu esasn vüs'atli ve namahdut görmek mecburiyetindeyiz. Her yeni hamleyi tabiî görmek ve alkışlamak lâzımdır. Daima yeniliğe ve ileriye doğru gitmek icap eder. Her hareket yeni varlıklarla süslenmeli. Her san'at şubesinde bu böyle olmuş ve olacaktır.

Dün beğenilmeyen bu günün takdir edilenidir.. Mahdut düşünmemeliyiz. Bu gün nazarımıza garip gelen bu üslûplar, yarının beğeneceği eserlerdir. Dürbinler bunları bu gün de beğeniyorlar. Zaman, hisleri, ahlâkı, âdatı değiştiriyor. San'at da bu yeniliklerle muvazi gitmelidir. Bu üslûplar yeni oldukları için belki mütekâmil değildirler. Fakat tekâmül edecektir.,,

Modern san'at

Modern san'at hakkında memleketimizin san'atkâr, muharrir ve ihtisas sahiplerinin neşrettiğimiz cevapları Elif Naci B. tarafından toplanarak bir kitap halinde yakında intişar edecektir. Pek büyük bir alâka uyandıracağından emin olduğumuz bu kitap muhteviyatı itibarile pek ziyade sayanı dikkat olacaktır.

Mamur büyük beldelerimizden: Eskişehir

Eskişehirde maarif teşkilâtı muntazam bir programla idare ediliyor

Şirin Eskişehirden üç manzara: Halk fırkası, şehir oteli, kolordu kumandanlığı

Eskişehir günden güne genişleyen zenginleşen ve güzelleşen bir memleket oluyor.

Hazır Eskişehire gelmişken, gazetecilik yapmadan buradan ayrılmak olmıyacak. Vaktin müsaadesinden azami istifadeyi göz önünde tutarak kamları ziyaret ederek memleketin umumî ve hususî vaziyeti hakkında malûmat almak için vilâyete gittim. O gün Vali Bey teftiş için bir Nahiyeye gitmişlerdi. Mektupçi Bey bizi hüsnü kabul etti. Büyük bir alâka ile bana bir çok malûmat verdi- derhal işe başladım. Resmî bazı makamlar.

Masanın üzerinde Hâkimiyeti Milliye ve Milliyet gazeteleri duruyordu. Mektupçi Bey anlattı.

— Hâkimiyeti Milliyeyi Ankaradan gönderiyorlar, Milliyete de ben aboneyim. Zaten başka gazete okuyacak vakit kalmıyor.

Bundan sonra mektupçu Bey telefonla Maarif müdiri Beyi davet etti. Biz konuşurken Maarif müdiri Bey içeri girdiler. Eskişehir maarifi hakkında ilk izahatı maarif müdiri beyden öğreniyorum.

Maarif vaziyeti

Hususî idare bütçesinde 210 bin lira maarif için ayrılmıştır. Teşkilâtını muntazam bir program dahilinde ve pek feyizli olarak ilerlemekte mesaiden azami randman almaktadır.

Millet mekteplerinden bu sene yetişenlerin adedi vilâyet merkezinde dört bini mütecavizdir. Bunlardan başka hariçte tahsil görüpte imtihana giren ve tasdikname alanların mikdarı da bini geçer. Halkın bir çoğu da zati mesaisile yeni Türk yazısını öğrenmişler, fakat bazıları henüz vesikalarını almamışlardır. Mektep bulunan yerlerde (137) dershane açılmış ve bunlardan dokuz bini mütecaviz talebe yetiştirilmiştir. Bu dershanelerin çoğu A dershanesidir. Bu sene yeniden 88 dershane açılıyor. Halk dershaneleri için (30)bin liradan fazla para sarfedilmiştir. Elde edilen muvaffakiyet nisbeti%74 tür. Vilâyet dahilinde 26 okuma odası vardır. Bunların üçü vilâyet merkezinde, üçü kazalarda ve yirmisi de muhtelif köylerdedir. Köyler okuma odalarını köylü idare eder. Vekâletin gönderdiği mecmua ve kitaplar muntazaman bu okuma odalarına tevzi olunur.

Şehirde Muhtelit bir Lise vardır. Mevcudu dört yüzü mütecaviz olan bu mektebin 120 talebesi kızdır. Bu sene henüz onuncu sınıf teşkil edilmiştir. Bu sınıf için güzel bir pavyon yaptırılacaktır. Mektep gayet güzel bir yerde ve güzel bir bina dahilindedir. Ayrıca Eskişehirde bir musiki mektebi, bir şoför mektebi fotoğrafçılık ve daktilo kursları vardır. Buralara kadınlarda devam eder, bunlar hususî tedrisat yaparlar. İstanbulda devlet demiryollarına ait bir aile mektebi vardır. Bu mektepte az bir ücretle yapar. Vilâyet dahilinde filen tedrisata müdavim ilk mektep adedi (92) dir.

Şehirde kırk talebeyi stiabedecek büyüklükte bir pansiyon yapılmış ve kazalardan, köylerden orta tahsil için şehre gelen talebenin kimsesiz ve fakir olanların istirahatları temin edildiği gibi, ayrıca tedrisi devam ettiği müddetçe 375 fakir talebeye sıcak yemek ve ekmek verilmiştir. Yalnız bunun için Himayei etfal 1785 lira masraf etmiştir.

Bu meyanda bazı köy mekteplerine iki yüz liradan beş yüz liraya kadar nakdî yardım temin edilmiştir.

Şehirde güzel bir muallimler birliği binası ve teavün sandığı teşkilâtı vardır. Buraya müteaddit çocuk mecmuaları gelmektedir.

Şehrin asayişi

Halkın Cümhuriyet idaresi kanunlarına karşı gösterdiği derin alâka ve sanayii memlekette kuvvetli bir sükûneti ve muntazam bir asayişi ve bunlardan bilistifade vatandaşın işile ve gücile meşgul olmasını intaç etmiştir.

Eskişehir zabitasının her yerde ve herkesten yüksek methini işittim. Dyorlar ki:

— Zabıtamız en ufak bir hâdise karşısında en derin alâka ve hassasiyeti göstermektedir.

Belediye ve imâr

Bu sene ve geçen sene zarfında Eskişehirde beşyüzden fazla yeni bina yapılmıştır. Bunların en çoğu halka aittir. Bununla beraber ev icarları tenzil etmemiştir. Çünkü resmi müesseseler umumiyetle icarlı evleri işgal etmektedirler. Onun için dir ki mütavassıt bir evin icarı yirmi liradır. Burada emlâk ve arazi fiatları ise diğer yerlere nazaran çok mutedlidir. İşçi ve amele ücretleri yüksektir. Ve sokakta işsiz yoktur. Şehir evlerinin hemen % doksanında sıcak banyo sularına mahsus tertibat vardır. İnşaat faaliyeti aynı zamanda devam etmektedir. Güzel bir yerde mükemmel bir Hükûmet konağı binası yapılmaktadır. Kısmı azamı ikmal ve bunun için 150 bin lira kadar masraf yapılmıştır. Geri kısmının ikmali içinde Maliye Vekâletinden 45 bin liralık bir tahsisat istenmiştir. Bu tahsisatın gelişine intizar ediliyor. Şehir Belediyesinin bu seneki bütçesi 17,700 liradır. Belediye Şehir dahilinde geçen sene üç mühim köprü inşa ettirmiştir. Bu köprüler betondur. Ayrıca Porsuk nehrinin Şehir dahilindeki mecrası temizlettirilmiş taşkınlık zamanında şehre vereceği tahribatın önüne geçilmiştir.Bu sene de Porsuk üzerinde iki köprü ve 45 bin metre murabbaı yaya kaldırımı yaptırılacaktır. Geçen sene de Şehrin bir çok sokakları ve çarşısı tahminen 7 kilometre tulunda olmak üzere parke düşettirilmiştir. Belediye bunlardan başka bu sene bir mezbeha ve Şehre su isalesi tesisatı yaptıracaktır. Şimdiden hazırlıkları ikmal edilmek üzeredir. Mezbaha civarında yakında bir buz fabrikası inşasına başlanacaktır. Şehirde iki büyük park halkın ihtiyaçlarını her zaman tatmin etmektedir. Yediler Parkı ve büyük park.. Yediler parkında bir radyo vardır. Büyük parkta bir pist yapılmıştır.

Bu güzellikler arasında Şehrin İtfaiye teşkilâtın da zikretmek lâzımdır. Geçen sene Kütahya yangınına giden ve oradan muvaffakiyetle dönen İtfaiyeçok mükemmeldir. İtfaiyenin bir kılavuz ve üç arozözü vardır. Bu sene de bir arozöz alınacaktır. Geniş bir şebekeyi tenvir eden elektrik fabrikası mükemmel bir tenvirat yapmakta ve Şehirde mevcut üç sinema bundan ayrıca istifade etmektedir.

Nafia işleri

Hususî idare bütçesinde Nafia İşleri için 270 bin lira tefrik edilmiştir. Bu para ile Eskişehir — Çiftel Eskişehir — Kütahya, Eskişehir Seydigazi, Eskişehir —Mihalıççık-Sarı köy, Sarı köy — Sivrihisar, şoselerinin geri kalan kısımları ikmal edilecektir.

Eskişehrin sıhhat ve iktısat işlerinden de ayrıca bahsedeceğiz.

R. K

Dünyada neler oluyor?

Medeniyet?
Amerikada islâh müesseselerine girenlerin hali

Vaşington, 9 (A. A) — Amerikada mektep hapishanelerinde ve islâh müesseselerinde tahkikat yapmağa M. Hoover tarafından memur edilmiş olan M. Weckeshaw, tahkikatının neticesini M. Hoover'e bildirmiştir. Bu raporda deniliyor ki:

"İslâh müesseselerine 1930 senesinin ikinci 3 ayı zarfında kız ve erkek 3243 genç gönderilmiştir. Bu müesseselerde cereyan eden şeyler şiddetle tenkide şayandır. Bilhassa müesseselerin nizamnamelerine mugayir harekette bulunan erkek çocuklar sık sık döğülmekte, bağlanmakta bazen bitkin bir halde yere serilinceye kadar kırbaçlanmaktadır. Yahut soğuk su içinde zincirlerle bağlanmakta bir hücreye kapatılarak kendilerine ekmek ve sudan başka bir şey verilmemektedir.

Bu müesseselerin hastahane haline getirilmiş kısımları hıncahınc dolu bulunmaktadır. Erkek çocukların ve delikanlıların elbiseleri eski ve bazen paramparça bir haldedir. Yalnız İdaho'da sanat mektebi bir istisna teşkil etmektedir.

Bedava yemek

Saragosse 8 (A.A) — Barcelona'da arkadaşlarının hareketine imtisalen bir çok amele bir oteli istilâ ederek kendilerine yemek verilmedikçe gitmiyeceklerini beyan etmişlerdir. Otel idaresi kendilerine yiyecek vermiş, bilâhara polis kuvvetleri gelerek binayı tahliye etmiştir.

Akdeniz yarışı

Cannes 8 (A.A) — Turizm yüksek komiseri bugün Akdeniz yarışı emrini vermiştir. Yarışa dahil olan gemilerin mikdarı 14 olup yedisi Fransız, üçü İngiliz, üçü İtalyan ve biri Amerikandır. Gemiler evvelâ Elbe adasına gideceklerdir. Orada kendilerine bir çok İtalyan yatları mülâki olacak, badehu sahili takiben San-Remo'ya döneceklerdir.

300 koyun yandı

Berlin 8 (A. A.) — Cherheim'de bir ahıra yıldırım düşmüş ve içinde bulunan 300 koyun yanmıştır.

Bir tecrübe kurbanı

Marsilya 8 (A.A) — Bahriye kolası Jehenne dalgıç elbisesine ait yeni bir aletin tecrübesini yaptığı sırada bayılmış ve ölmüştür.

Ispanyada taassup

Seville 8 (A. A) — Amele sendikası idarelerinden doktör Valina, civar köylerden birinde bir miting tertip etmişti. Mumaileyh, hükûmete şiddetle hücum etmiştir. Fakat hazreti Meryem aleyhinde de söz söylemege başladığından köylüler hatibi yakaladıkları gibi suya atmışlardır ve ancak "Yaşasın-hazreti Meryem,, diye bağırdıktan sonra sudan çıkarıp serbest bırakmışlardır.

Birinci sahifeden geçen yazılar

Meclisin tarihî celsesi

(Başı 1 inci sahifede)

inde zehirli ve sihirli birer silâh gi bi istimal etmek cür'et ve mel'aneti le karşımıza çıkıyorlar.

Arkadaşlar; hepimiz çok çok iyi anlamışız ve çok iyi dikkat etmişizdir; bu betbahtlar o kadar iftiracı, o kadar hayasız ve o kadar tezvirci o kadar bozguncu ve yaygaracıdırlar ki; vatancı, inkılâpçı ve cümhuriyetçi olan zümrenin inkılâp ve cümhuriyetperver muharrirlerinin matbuat sahasında beliren azim tehlike karşısında milleti irşat ve ikaz için yazdıkları yazıları milleti irşat için betbahtlarla yapılan mücahedeleri memleketin ve fırkamızın başında bulunan muayyen zavatın tesirile, terhen yazılan makaleler şeklinde gösteriyorlar. Bu iğrenç yalanı, bu menfur iftirayı mütemadiyen milletin gözüne ve kulağına hiç utanmadan ve hiç düşünmeden haykırıyorlar. Düşünmüyorlar ki tenkit, neşir, kelâm, matbuat hurriyeti, denilen yüksek mefhumları bu memlekette filen icra ettirenler, o muharrirlerde da bul oldukları halkçı, inkılâpçı, itilâcı zümredir. Evet utanmıyorlar ki; kendilerinin de tenkit hakkıdır, fikir hürriyetidir, tefekür hürriyetidir, neşir hürriyetdir ve serbest münakaşahakkıdır diye kirli ellerinden zehirli ve sihirli birer silâh halinde tuttukları e .... milletin âli ve aziz menfaatleri leyhine tevcih ve istimal ettikleri bu hakları ve bu hürriyetleri maalsef kendileri de bu vatan üzerinde yaşadıkları bu milletin arasında bulundukları için yine bu inkılâpçı, cümhuriyetçi ve miliyetçi zümrenin sayesinde ellerinde tutabiliyorlar ve daha çok şayanı dikkattir ki, bu adamlar, yüksek hissi selimi her hakikati keşif ve idrake çok muktedir ve müsait olan büyük Türk milletini, bütün bu ifsatç, ve iftirai, neşriyatlarile imansızlığa, faziletsizliğe, namertliğe, kadirnaşinaslığa sevketmek istiyorlar. Onlar buna kat'iyen iman etmişlerdir ve bu iman ile şir ki müfsit ve tezvirci neşriyatlarına hâkim olan ruh budur, böyledir

İftira, tahrif, tezlil

Arkadaşlar; bu iftiracı, tahrifçi, tezlilci ve tahrikçi insanların bu düşman matbuat muharrirlerinin hiç de dilse son günlerde neşrettikleri makalelerden bir kaç parçayı misal olarak muhterem heyetinizin celil huzurunda, büyük milletin yüksek huzurunda, türk inkılâp tarihi karşısında okuyup tahlil ve teşrih etmekliğime müsaade buyurmanızı istirham edeceğim.

Hepimizin hatırnişanıdır ki Heyeti Vekilemiz, dünyaya şamil olan ve bütün devletler meyanında belki en az bizim üzerimize sui tesiri gösterilen büyük iktısadî buhranın her millete iltizam ettirdiği tasarruf zihniyeti altında hareket etmiş ve bir çok noktalarda tasarruf menabii tarrisi ederek kendi otomobilleri mesilesini de mevzuubahs etmişti. Bu münasebetle bu düşman -düşman demekmek daha doğru olur- gazetelerden birisinin yazdığı bir makalede yazıya hâkim ruhu gösteren bir fıkrayı okuyacağım. "Hükûmete düşen vazife kendisine ait olan karar büyük Millet Meclisinden reddedilse istifa etmektir."

Bu ne demektir arkadaşlar, hatırlarsınız ki, Heyeti Vekilemize yükletilen pek mühim vazfelerinin icabı olarak Büyük Millet Meclisi tarafından kanunu mahsusla tahsis edilmiş bulunan otomobilleri de kaldırmamı bir tasarruf zemini olarak Hükûmet bize teklif ediyordu.

Bu Hükûmetin yüksek bir feraatini milletin mümessili yegânesi olan Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmediği taktirde her hangi bir devlet umuruna ait kararlarında da bir isabetsizlik şemmesi bulunduğu hükmü tezvirle kendilerinin mevkii iktidarı terketmeleri mi lâzım gelir demek değilmidir?.. Bu kadar küçük ve ifsat için vesile ttihaz etmek değilmidir?.. Bugünkü rejimi yaratan ve yaşatan bir fırkanın çok muhterem olan Icra Vekilleri Hey'etinin yıkılmasını ve mevkıi ktidardan uzaklaşmasını temin için efkârı ammeyi böyle bulandırmak isteyen insanların ne mahiyette ve ne haleti ruhiyede insanlar olduğunu böyle yazılardan da pek âlâ takdir edebilirsiniz.

Bir makaleden satırlar..

Diğer bir makalede " istibdat ve meşrutiyet devirlerinden kalanlar (bunlar gûya biz olacağız!..) kara topraklara gömüldükten sonradır ki Cümhuriyet tam mânasile feyzini gösterecektir " diye başlıyor. "Maziden kalan unsur idamei hayata fırsat buldukça bizim gibi gençler ve Cümhuriyetperverlere - yani onların böyle sureti haktan görünerek meşru veya gayrı meşru hareketlerini imhaya çalışmaktır.»

İntakı hak kabilindendir ki, karşımızda bulunan bu düşman, memleketi sevk ve idare mes'uliyetini taşımakta bulunan insanların meşru hareketlerini de imha etmek kararını vermiş olduklarını kendi itiraflarile bize anlatan hainlerdir.

Devlet bütçelerinde yapılan tasarrufat için maaşat mıktarından ve memurin kadrolarından aranılan imkânlara karşı neşrettikleri yazılardan bir fıkrayı da okuyacağım: [Hamisiz ve kimsesizlerin yine bu vaziyette yanıp gidecekleri anlaşılıyor] bu ilk ve son bir sözdür. Bu söz memurin kütlesini tahrik etmek ve Hükûmete karşı nefret hissi ile müteharrik bir hale getirmek için ankastin ihtiyar edilmiş bir gaflettir. Bir tahriktir.

Çünkü efendiler, ferdası günü neşredilen bir makalede bu defa Cümhuriyet Halk Fırkası ve onun hükûmeti methedilerek memurların düruğu maslahat âmiz etiketi altında yalancılık ve faziletsizlik eden bir zümre olduğunu söylüyorlar.

Bugün tahrik etmek istedikleri zümreyi hükûmete hücum etmek suretile ve prensiplere rejime hücum suretile, yarın tezyif etmek istedikleri o memurin kütlesini hükûmete istinat etmek suretile tezlil ve tahkir ederler. Bu suretle ortalığı karıştırmak ve bulandırmak istiyen bu mutefessih ruhların ika ettikleri mel'aneti izah için şu iki misali aldım: Yine diyorlar ki; (1926 da maaşat yekûnu 46 milyon lira idi, son beş sene zarfında memur adetleri o kadar çoğalmıştır ki, Hükûmet muamelesi tamamen kırtasiyeye boğulmuş ve maaşat yekûnu 66 milyona çıkmıştır. Beş seneden beri devam eden bu israfata şimdi nihayet vermek isteniyor, bunun için de 1300 memur çıkarılacaktır ve tabiî himayesiz kimseler bu baziçede yine yanacaklardır.)

Efendiler, müfsit bir ruhun bütün gayesi, rejimi yaratan ve yaşatan zümreyi millet nazarında düşürebilmek, memlekette umumî bir ümitsizlik ve betbinlik yaratabilmek için her vasıtaya müracaat ederek izharı mel'anet etmektir. Bunun için de her yalanı ihtiyarda hiç bir mahzur görmüyorlar. Çıkarılacak memur adedinin 1300 kişiden ibaret olduğu madam ki onlarca kabul edilmiştir, bu mıktar 1926 dan sonra geçen seneler zarfında tezyit edilmiştir ve bu yüzden 46 milyon maaşat faslı yekûnu 60 küsur milyona çıkmıştır ve Devlet muamelesi kırtasiyeye boğulmuştur. Şimdi bizde beş seneden beri yapılan bu hareketten bu israf hareketinden dönmek istiyoruz, hakkalinsaf düşünmelidir ki, 1300 memur ilâve edildi ise bunlara vasatî 100 - 200 lira maaş verildiği farz ve kabul edilse - ki hakikat böyle değildir - bütçede nihayet yapacağı fark 2, 2,5 milyondur. Bunu kendileri de pek iyi hesap edebilirlerken an kastin 20 milyon diye gösteriyorlar, maksat millet hazinesini idare edenlerin çok israf edici insanlar olduğunu millet nazarında tebellür ettirmektir, millete böyle yanlış ve yalan bir fikr telkin etmektir. İşte bu yazılar, bu mahiyette her gün temadi ve tevali eden neşriyat bile bize bunların düşman ruh ve mahiyetlerini pek alâ tebellür ettirebilir."

Mukaddesata hürmetsizlik

Efendiler! bu milletin inandığı mukaddesata, bu milletin hürmet ettiği büyüklerine ehemmiyetsizlik atfettirmek, milleti mukaddesata merbutiyetten, büyüklere hürmetten uzak düşürerek, manen, ahlâkan, hissen zafa uğratmak için Dumlupınarın tahakkukundan bir gün evvel onu inkâr etmek, tahakkukuna imkân vermemek körlüğünü gösteren insanlar bugün Dumlupınar bir hakikat bütün ensali atiyeye şeref ve fahir verecek bir vakıa olduktan sonra onun ehemmiyet ve müessirini inkâr etmek küfranını göstermekten bile çekinmiyorlar. Dumlupınara, istihlâs mücadelelerinin bin bir harikalarına bunlar birer mazidir, mazide ne de olsa bir irtica şemmesi vardır diye istihfaf ve tezlil etmek istiyorlar....

(Devami var)

Aşka dair ne düşünüyorsunuz?

(Başı 1 inci sahifede)

ruyor, yer bile artıyor. Hayatın anası aşksa, büyükanası — ister babası deyiver — heyecandır. Aşkın manevî hududu yoktur, fakat maddî hududu ya deniz kenarında, ya tentürdiyot şişesinde, ya tavan halkasında, veya kubur tetiğinde dayanır. Tanrı vücudümüzü gerçi bir az lüzumundan fazla barsaklı yaratmış amma, neme lâzım, doğrusu mükemmel bir makine olarak yaratmış.

Aşk, işte bu ustalıklı makinenin muharrik kuvvetidir. Ben kimseye aşk uğrunda ölmeyiniz demiyorum. Uğurlarında derhal can verilecek aşklar vardır: Vatan aşkı, millet aşkı, ihtilâl aşkı, mukaddese aşkı gibi.... Ölümü bu kadar çeşitli olan aşkın gönül aşkını olsun Allah aşkına diri bırakalım. Hâs aşk, sevgisinin ölçüsüzlüğü ile belli olur. Sevda uğruna süblüme içenin sevgiye hakkı yoktur. Aşkta böylesinin sirke içen kediden farkı nedir? Aşk, deniz dalgaları gibi bilâ kaydü şart köpürürse aşk olur. Dedim ya, aşk hakkında düşündüklerimi söylemek için münasip mikdarda çam devirmekliğim lâzım geliyor. Onun için bu cevaptan beni kurtar rica ederim. Geç ikincisine.

— Sevmek mi iyi, sevilmek mi?

— Sevmenin çok iyi bir şey olduğunu bilirim. Pek tecrübeliyimdir. Sevmeğe bir, borçsuz yaşamağa iki, bayılırım doğrusu. Fakat iki karpuz bir koltuğa sığmadığı için ben de ancak birisini yüklenebiliyorum.

Sevilmeğe gelince; nedir o? Canlı mı cansız mı? Yenir mi yenmez mi? Hayatımda sevilmek denilen şeye bir defa olsun tesadüf etmediğim için bilmem. Bilmediğim şeyi de bana zorla söyletmeyeceğini umarım. İşin aslı faslı sevmektir, sen ona bak.

Sevgilim beni sevmiyecekmiş; bana ne? Ben seviyorumya, bu bana bugün de yeter yarın da. Yalnız severken sırnaşıklık, sululuk, sakızlık etmemeli. Zaten hakikî seven bu racona riayet edendir. Hayat olan aşkın sarayı kalptir, oraya aşk namı altında cıvıklık girerse, Sulukule çadırı gibi yık o sarayı!

— Sevmeden sevilmekte zevk bulur musunuz?

— Yanlış sordun azizim. Bunu kadmlara sor. Hem, valla billa ömrümde başıma böyle bir devlet kuşu konmadı. Ne devlet kuşu? Virane kargası bile konmadı. Konmak şöyle dursun, şapkamı bile kirletmedi.

Pardon! bir defa başıma geldi, şimdi hatırlıyorum, çocuktum, bir defa annem beni sevecek oldu, hemen şeker istedim. "Hınzır kâfir! sevilmeğe gelmezsin" diye tokatı atınca sofaya fırlattı. Bundan başkasını bilmiyorum.

— En büyük aşkınız?

— Anlamadım! aşkta kıyas, ölçü, fark olur mu hiç? Benim bütün aşklarım hep biribiri kadar "En büyük,, tür..

— Devamlı aşka inanır mısınız?

— Aşkın devamsızı olur mu yahu? Aşk birdir, ebedidir, hem ebedinin daha ebedisidir. Yalnız ara sıra adres değiştirir. Çünkü dünya ve hayat dinamiktir. İstanbullulara baksana, her yangında birev değiştirirler Kalpler de tıpkı tıpkısına böyle dir, her aşk ateşi parlayınca adres değiştirme şeraiti vücut bulmuş demektir. Bundan aşkın perakende veya muvakkat olduğu anlaşılmaz.

Hava var hava. Hani nesim derler. Aşk işte öyle vardır. Adapazarında hava vardır, Konyada yoktur olur mu? Olmadığı gün cavlağı çektiklerinin resmidir. Yalnız burada lodostur, orada poyrazdır, ötede kerte karayel, beride imbat.. Amma hepsi gene havadır. Esişler, istikametler değişir.

Niçin seversiniz?

— Lâf mı birader!? Eş dost hatırı için sevecek değilim ya? Kendi özüm için severim. Amma pek o kadar şişmanını da sevmem haaaa! E.. e, şöyle filizimsi olursa, değme keyfime. Onun isterse haberi olmasın. Bana ne? Ben canıma can, heyecanıma heyecan katayım da...

— Biraz fazla neş'elisiniz? diyeceksin. Tatlı tarafımdan açtın da onun için. Malûm a ıztırap, aşkın maddei asliyesi ve neş'e garnitürüdür.

Âşıklara benden selâm söyle. Ağızlarını havaya açmasınlar, elleri değmişken bol bol sevsinler.

M. Salâhaddin

Kral Feysal Hz. dün İstanbulu teşrif buyurdular..

(Devamı 6 ıncı sahifede)

vaş yavaş gardan çıktılar ve Söğütlü yatını teşrif buyurdular. Ankaradan gelmiş olan zevat ile Vali Bey yata binmişlerdi.

Kolordu kumandanı Paşa rıhtımda duruyordu. Kral Hazretleri teşrifatçılarını göndererek Şükrü Naili Paşanın da kendilerile beraber gelmelerini arzubuyurduklarını söylettiler. Paşa yata grdikten sonra Söğütlü hareket etti.

Polis müdürü Ali Rıza Beyin bindiği polis motörü önde gidiyor ve Söğütlü yatı takip ediyordu. Kral Hazretlerinin teşrifleri hususî mahiyette olduğu için Selimiyeden toplar atılarak selâmlanmadılar.

Söğütlü yatında

Söğütlünün arka tarafında oturan Kral Hazretlernin sağında Vali Bey, Kolordu kumandanı Paşa, Irak sefirimiz Tahir Lûtfi Bey solunda Irak sefiri Naci ve sefirimiz Tahir Lûtfi Beylerin refikaları, Irak Başvekili Nuri Paşa, Maliye Nazırı Rüstem B. oturmuşlardı. Kral Hazretlerinin maiyetlerinde Ankaradan gelen kendi seryaverleri Tahsin, Irak mebuslarından Fettah ve teşrifatçı Kadri, Riyaseticümhur yaverlerinden Naşit Beyler muşun yan taraflarında mevki almışlardı.

Kral Hazretleri kuvvetli bir güneşle parlayan İstanbul ufuklarını, şehrin çok iyi bildikleri manzaralarını temaşa buyuruyorlardı.

Dolma bahçe sarayında

Dolmabahçe rıhtımına ilkin polis motörü ve blâhara Söğütlü yatı yanaştı. Vali Bey makineleri ellerinde bekleyen gazete fotografcılarını Kral Hazretlerine göstererek:

— Istanbul gazetecileri. Dedi.

Kral Hazretleri:

— Yalnız resim..

Buyurdular. Dolmabahçe rıhtımında Kral Hazretlerini saraylar müdürü Sezai Bey istikbal etti. Maiyetlerindeki zevat ile birlikte saraya doğru ilerileyen Kral Hazretleri mütemadiyen ve sür'atle resim çıkaran gazetecileri göstererek Tahir Lûtfi Beye hitaben:

— Bu ne sür'at?

Diyordu.

Tahir Lûtfi Bey:

— Efendim bazı resimler iyi çıkmıyor da...

Kral Hazretleri:

— Tabii, tabii.

Dediler ve iyi resim çıkarabilmeleri için gazete fotografçılarına bakarak ilerilediler.

Sarayın methalinde Vali Bey polis müdürünü Kral Hazretlerine takdim ettikten sonra Kral Hazretlerile maiyetindeki zevat üst kat istirahat salonuna çıktılar. Burada sigaralar ikram edildi ve bir müddet istirahatten sonra Kral Hazretleri sarayın kendilerine tahsis edilen dairelerini gezdiler.

Kral Hazretleri koyu lâcivert ve gene lâcivert yollu bir kostüm, ince mavi çizgili bir beyaz gömlek, rugan iskarpin giymişlerdi. Sağ ellerinin parmağında tek taşlı bir pırlanta yüzük vardı. Irak hükûmeti tarafından kabul olunan milli serpuşlarını daima sol ellerinde katlı olarak tutuyorlardı. Maiyetlerinde bulunan Iraklı misafirler hep koyu renkte elbise giymişlerdi. Yaverleri bütün nişanlarını takmış ve büyük üniformasını giymişti. Riyaseticümhur yaverlerinden Naşit Bey de büyük üniformasını giymişti. Diğer müstakbilin jaket atay giymişlerdi.

Müzeleri ziyaret

Kral Hazretleri öğle yemeğini sarayda ye r ve saat 3 te Dolmabahçe sarayından hareketle evkaf, âsarı atika ve Topkapı müzelerini gezdiler. Maiyetlerinde bulunan zevat beş otomobil ile kendilerine refakat ediyorlardı.

Kral Hazretleri saraydan hareketlerinde ilkin evkaf müzesine gidecek lerini emir buyurmuşlardı. Fakat şoförün bir yanlışlığı neticesi olarak otomobilleri doğruca evkaf dairesine sevkedilmiş ve burada müşarünileyh Hazretleri inmişlerdir. Ancak bundan sonra yanlışlık anlaşılmış ve otomobil döndürülerek emir buyurdukları veçhile müzeye gitmiştir. Müzelerde Kral Hazretlerini müze müdürleri istikbal ve arzu buyurdukları izahatı arzetmişlerdir.

Saraya avdet

Saat 6 raddelerinde saraya avdet edilmştir. Azimette Dolmabahçe, Fındıklı tarikile gidilmiş ve avdette Beyoğlundan geçilerek Taksim tarikile dönülmüştür.

KralHazretleri şehrimizde üç dört gün kalacaklar ve büyük br ihtimal ile pazartesi günü Viyanaya müteveccihen şehrimizden ayrılacaklardır. Viyanada bir kaç gün kaldıktan sonra İsvçrenin Bern şehrine giderek orada kendilerini evvelce tedavi eden ve çok istifade gördükleri doktorlara tekrar muayene olunacaklar ve bir müddet burada kalacaklardır. Bilâhara Fransanın cenubuna giderek bir müddet ikametleri muhtemeldir. Avdetlerinin Mısır tarikile olması ve Maverayi şeriaya giderek birderleri Kral Abdullahı ziyaret etmeleri çok muhtemeldir.

Kral Hazretlerinin bugün öğleden sonra vakit müsait olduğu takdirde İstanbul gazetecilerini kabul buyurarak seyahatlerine ait intibalarını Türk efkârı umumiyesine bildirmeyi arzu etmeleri muhtemeldir.

Yalovayı ziyaret

Kral Feysal Hz. Ankarada iken Yalova'yı ve kaplıcaları ziyaret arzusunu izhar etmişlerdi.

Aldığımız malûmata nazaran Kral Hz. bugün öğleden sonra Yalovayı teşrif buyuracaklardır. Feysal Hz. Ertuğrul yatile Yalovaya gidecekleri için yat dün akşam ihzar edilmiştir. Kral Hz. geceyi Yalovada geçireceklerdir. Seyrisefain umum müdürü Sadullah Bey de bugün kral Hz. ile beraber Yalovaya gitmek üzere dün Ankara'dan gelmiştir.

Hediyeler

ANKARA, 9 (Telefonla)— Kral Feysal Hz. Gazi Hz. ne ve İsmet Pş. ya Irak atlarının en iyi cinslerinden ikişer tane hediye etmişlerdir.

Kral Hz. ne, bilmukabele Herekenin ipekli halı ve kumaşlarından bir nümune koleksiyonu takdim edilmiştir.

Irak meb'uslarından Süleyman Fettah B. Kral Hz. nin ziyaretleri hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

Meb'us Süleyman Beyin beyanatı

— Bütün Iraklıların kalbinde bnde olduğu gibi Tüürk muhabbeti vardır. Bu, inkâr edilebilir mi Memleketin saadet ve felâhı komşuların saadetlerile tev'emdir. Ben senelerden beri Istanbulda otururum. Aile hep burada Bakırköyünde ikamet eder.

Irak Meclisinin bir azası sıfatile ve halkin lisanile size söylüyorum ki, Kıral Hazretlerinin Türkiyeyi ziyaretleri çok samimî münasebatımızın daha müsait bir surette inkişaf edeceğine kuvvetli bir delildir. Esasen ortada mucibi münakaşa bir mevzu yoktur ki.. Dostluk... Daima dostluk...! "

Küçük Haberler

Doğum evi

Alınan malûmata nazaran Himayei etfal Bakırköy şubesi tarafından İstanbulda ilk defa olmak üzere inşa edilecek Doğum evinin vazı merasimi temmuzun onuncu cuma günü saat on dörtte icra edilecektir.

Amerikan gemisi bugün gidiyor

Limanımızda bulunan San Tutkeç ismindeki Amerika ticareti bahriye mektep gemisi bugün limanımızdan hareket edecektir.

Muallim Mubahat Bey tarafından

Tercüme edilen Ameli Hayat Alimi

(Herbert N. Gasson) un

(İDEAL BÜRO)

Eseri gayet güzel bir şekile intişar etmiştir.

Bütün İş adamlarına tavsiye ederiz

Tevzi mahalleri: Milliyet matbaası, Agâh Bey kitaphanesi, Muallim Halit kitaphanesi

Milliyet'in tefrikası : 74

Köle

Bu sırada Davut Paşa hünârın bir göz işareti üzerine çekildi. Padişah elpençe ayakta duran Sadrazama döndü.

— Paşa oturunuz! dedi. Sizin biraz uzun konuşacağız.

Yusuf Paşa bu iltifata sükûnetle mukabele etti.

— Son günlerde, sadık benlerimizden bildiğimiz bazı emselerin aleyhimizde intirika er çevirdikleri kulağımıza çandı. Askeri izlâl için bazı müfdane tahrikât yapılıyormuş.

Padişah buraya kadar bu sözkri yüksek sesle kendi kendine söylüyor gibi idi. Bundan son doğrudan doğruya Yusuf Paşaya hitap etti.

— Sizin böyle birşeyden ma ıtmatınız var mı?

— Zatı şahanelerinin bu lâ hareketi vaktü zamanile haber almış olmaları bütün tebaayı sadıkaları için emsalsiz bir mazhariyettir.

Sadrazam bu suretle kendine tevcih edilmiş olan müthiş suali anlamamazlığa gelmişti. Hayatının o sırada göstereceği talâkata ve basirete bağlı olduğunu biliyordu.

— Böyle bir haber karşısında gösterdiğiniz bu teessürü tabiî görürüm,Paşa! Hayatımıza kastedenlerden çoğunun isimlerini muhtevi bir liste elimize geçti. İşte! Bunun alt tarafını hatırlıyor musunuz?

Yusuf Paşa cürmünün bu vesikası karşısında korkudan konuşamaz bir hale gelmişti. Çok zaman evvel kendi cebinden düşen kâğıda baktıktan sonra başını salladı .

— Biraz düşün, Yusuf Paşa! Padişahın keskin gözleri her halde Sadrazamın sıkıntısını farketmişti. Hünkâr bu sırada zile bastı, içeri giren haremağasına:

— Paşaya kahve getir!

Diye emretti.

Yusuf Paşa korkudan perişan bir hale gelmişti. Ellerinin şiddetle titrediği belli olmasın diye onu elbisesinin geniş yenleri içine saklıyordu. Bu suretle mukadderata muntazırbirhalde dururken haremağası tekrar içeri girdi. Som altından kocaman bir tepsi üzerinde kahve getirdi. Tepsinin kenarında kan rengi yakutlar parlıyordu.

Padişahın sesi gene duyuldu:

— Şu kahveyi iç Paşa.. İç de sonra belki konuşursun..

Sadrazam kahve fincanını alıp dudaklarına kadar kaldırdı. Cürmünü itiraf edip ihanet ettiği hükümdarının merhametine dehalet etmek daha mı iyi idi?

Padişahın gözlerine bir bakınca böyle bir hareketin mahzı cinnet olduğunu derhal anladı. Ağzından hafif bir inilti çıktı.

— Mütecasirlerden beşinin ismini biliyoruz. Diğer ikisinin ismini de siz söyler misiniz..... Paşa, Paşa... Bu halin nedir? kendini hâlâ toplayamadın mı?

Acaba hünkâr yanı başındaki bir masa üzerinde duran revolveri bir maksadı mahsusla mı eline almıştı?

Yusuf Paşa hâlâ başka birinin zararına kendi başını kurtarmak için bir çare düşünüyordu. Fakat Hünkârın eline tabanca aldığını da görünce korkudan donmuş bir halde diz üstü çöktü.

— Padişahım... Bahis buyurduğunuz mücrimler Hassa Süvari alayından Kadri Beyle serkâtip İbrahim Beydir Efendimiz...

— Ha, şu Avrupadan yeni dönen genç zabitten mi bahsediyorsun? Zannedersem o sizin taallûkatımızdan olur. Onun bundan böyle ortalığa, bilhassa asker içine müfsidane fikirler saçmasma meydan vermemeliyiz. Sonra İbrahim Bey de sizin damadınız değil mi? Yakın larda sizin kerimenizi aldı.

— Evet, Padişahım, geçen hafta Bursada kızımla düğünleri olmuştu.

— Doğrusu, bizim selâmetimiz namına en yakın akraba ve taallûkatını bile fedadan çekinmeyen sizin gibi şayanı itimat ve emniyet vükelâya nailiyet aklımızda bulunsun, bu bahset tiğiniz kimselerle pek fazla görüşmeyiniz, maazallah, onlar sonra sizi de baştan çıkarırlar..

Padişahın bu sözleri söylerken aldığı sakin tavur altında avı üzerine hücum etmeğe hazırlanan bir kaplan yırtıcılığı saklanıyordu.

Yusuf Paşa kulaklarına inanmıyordu. Acaba doğru mu işitmişti? Padişah sanki sadrazamının bu şüphe ve tereddüdünü izale etmek ister gibi kendisine ayağa kalkmasını söyledi ve âdeta müşfikane bir tavurla Paşanın omuzuna vurarak kendi de ayağa kalktı.

— Bizi herkesten üstün tutmağa iyi ediyorsun dedi. Şimdi git ve bu akşam namazında bize dua etmeği unutma...

Mülâkat bitince Davut Paşa huzura girdi. Padişah istizah makamında kalın kaşlarını kaldırdı.

— Padişahım bu gece hangi dairede bulunacağınızı emir buyurmadınız.

Hünkâr, yorgun adımlarla geniş salonu geçerken, Paşaya mânidar bir nazar atfederek:

— Sarayın hem sağ cenahında, hem sol cenahında birer daire hazırlasınlar, dedi. Akşam ezanında hangisini intihap edeceğimi söylerim. Sadrazam Paşa da vadetti, bizi duadan unutmayacak.

Yusuf Paşa bir sarhoş gibi sendeleyerek koridordan geçti. Kendini dışarıya temiz havaya attı. Sadrazamın huzurdan çıktığına dair kapıya emir verilmişti ki Yusuf Paşa merdivenlere yaklaşınca bir arabanın ilerilediğini gördü. Sadrazamı Şişliye götürmek üzere arabanın iki tarafında saray kapısından içeri giren iki askerin kendine acır gibi baktıklarını gördü. Acaba tüfenkçiler hakikaten kendisine merhametle bakmış mıydı, yoksa ona mı öyle gelmişti?...

Arabanın mükellef yastıkları üzerine yaslandı. O zamana kadar her şey yolunda cereyan etmişti. Kendi kurduğu intrika tuzağına bizzat düşmekten kurtulabilmişti. Arnavutluk tahtı hâlâ kendisine mev'ut gibi görünüyordu. Uzun zamndan beri bin bir ihtimamla hazırladığı plânları bir an evvel mevkii tatbika koymak zamanı gelmişti.

Son bir kaç saat zarfında fena halde yorulmuş olduğu için istirahat etmek istiyordu. Ertesi gün kat'i harekete geçmek

(Bitmedi)

MÜSHIL "VICHY„ Maden suyu gelmiştir. Taamı hoş ve gazözlü tesiri kat'idir. Hiç ağrı vermez. Deposu: İstanbul Bahçekapı ZAMAN eczane deposu

POLİS

Üç arkadaş bir garson kızı yaraladılar

" Niçin bizim birahanede çalışmayorsun da, burada çalışıyorsun?„

Evelki gece saat 1 de Galatada Panorama gazinosu önünde haylı gürültülü bir vak'a olmuş, bir kadın üç erkek tarafından yaralanmıştır. Yaralanan kadın Panorama birahanesi garsonlarından Aliye Hanımdır. Aliye Hanım dün gece işini bitirip kardeşi Mehmet ile Ali gazinodan çıkarak eve gitmek üzere otomobile binerken yanlarına Sirkecide Hüseyin Ef. birahanesinde çalışan Burhanla Burhanın arkadaşı İnzibat memuru Necmi ve Tophanede ahçı Ali Ef. ler geimişler. Aliye Hanıma:

— Sen niçin Hüseyin Ef. nin gauinosunda çalış mıyorsun? demişlerdir.

Meğer bunlar evvelce Aliye Hanımı garsonluk etmek üzere Sirkecide Hüseyin Ef. nin birahanesine çağırmışlar fakat Aliye Hanım reddetmiş imiş. Evvelki gece gene kendisine ayni süal tevcih edilince Aliye Hanım:

— Ben yerimden memnunum, Hüseyin Ef. başka kız bulsun! Cevabını vermiş, Burhan bu cevaptan muğber olarak bıçağını çıkarıp Aliye Hanıma, sonrada kardeşi Mehmet Ali Ef. ye saplamış, Necmi Ef. ile Ali Ef. de hem Aliye Hanımı, hem de kardeşini dövmüşlerdir.

Vaki olan feryat üzerine polisler yetişmişler, Burhanı tutmuşlardır. Necmi ve Ali Ef. ler kaçmışlardır.

Bir amele kaza neticesinde öldü

Dün sabah Kruçeşmede bir kaza olmuş ve kaza neticesinde bir amele ağır surette yaralanarak ölmüştür.

Kaza Kuruçeşmede bağlı bulunan Kalkavanzadelere ait Üsküdar vapurunda olmuştur. Vapurda ateşçilik eden 315 doğumlu Rizeli Mehmet İsmail kül atmakta iken kül kolunu tutan kol demiri başına düşmüş, zavallının kafa tası patlamıştır.

Mehmet İsmail derhal eczaneye nakledilmiş, fakat müdavatı yapılırken ölmüştür. Tahkikata müddeiumumilik vaziyet etmiştir.

Polise hakaret

Bakırköyünde hat boyunda 102 numarada oturan Nuri Paşa oğlu Ziya Bey sarhoş olarak zabıta memurlarına bakaret etmiş, polislerde bunun üzerine mumaileyh hakkında kanunî muameleye tevessül etmişlerdir.

Kavga ve cerh

Çarşıda Bitpazarında koltukculuk eden Hacı Cemal ile Hulusi ve Hulusinin kardeşi İsmail bir alış veriş meselesinden kavga etmişler, kavga neticesinde Hulusi ile kardeşi İsmail; Hacı Cemali yaralayıp kaçmışlardır.

Bir çiçek iki böcek

Sarıyarda çeşme önünde terzi Yorgi ile marangoz Hasan dün birbirlerini ağır surette yaralamışlardır.

Bu iki erkek bir kıza tutkunmuşlar. İkiside kızı çılgınca seviyorlarmış. Kız ikisinin birden aşkına mukabele edemiyeceği için ikisine de lâkayt kalmış, bu lâkaydî üzerine iki âşıktan birisinin kızdan vaz geçmesi lâzım ve ikisi de birbirlerine:

— Sen vaz geç! demişler. Bu teklif iki âşık arasında kavga çıkmasına sebep olmuş, kavga neticesinde Yorgi yanağından, Hasan başından agır surette yaralanmışlardır. Şimdi ikisi de Beyoğlu hastanesinde tedavi altındadır.

Hırsız kaptan

Kasımpaşada Balcı zadelerin değirmeninden komisyoncu Reşat Efendi namına mübayaa edilip Mehmet kaptanın motörüne tahmil edilen 560 çuval unun bir kısmını Mehmet kaptan çalarken görülmüş ve tam yakalanacağı sırada kaçmıştır.

Otomobil kazaları

Galatada Rıhtım caddesinde oturan Arif dün Tophaneden geçerken Ali Rıza isminde bir şoförün idaresindeki otomobil altında kalmış, yaralanarak tedavi altına alınmıştır

Kasımpaşada Tersane kapısı civarında bir kahvede ikamet eden ahçı Ünyeli İsmail ağaya 2632 numaralı otomobil çarpmış, yaralanmıştır. İsmail ağa tedavi altına alınmış, şoför Mecit yakalanmıştır.

Bez içinde çocuk cesedi

Atikalipaşada cami aptesthaneleri içinde bir beze sarılı ölü bir çocuk cesedi bulunmuştur.

Ceset yeni doğmuş bir çocuğa aittir. Bırakan hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Paket işlerindeki yeni şekil

Posta müdiriyeti umumiyesi paket posta muamelâtındaki yeni şeklin iktisadî sahada bıraktığı tesiri tetkik etmektedir. Posta müdiriyeti ticaret odasına yazdığı bir mektupta şimdiye kadar hiç bir müracaatta bulunmadığına nazaran, muvaffakıyet hasıl olduğu kanaatini izhar etmekle beraber, bir kerre de odanın bu husustaki düşüncesini sormuştur.

Oda şimdiye kadar yeni şeklin fenalığından bahisle müteaddit defalar posta baş müdirliğine müracaat etmiş olmakla beraber, bu hususta bir defa daha tüccarın fikrine müracaat etmeğe karar vermiştir.

İstanbul Belediyesi İlânları

Unkapanı köprüsü dubalarından birisi değiştirileceği için Temmuzun 15 inci çarşamba günü saat 20 den itibaren ertesi sabah saat 10 a kadar araba ve otomobillerin mezkûr köprüden geçmeyeceği ilân olunur.

* * *

Beyoğlunda Kamer hatun mahallesinin Kavas başı sokağında 53/55 Macar caddesinde 138 No. lu ahşap ve maili inhidam hanenin izalei mahzuru zımnında sahibi bulunup tebligat yapılamadığından tarihi ilândan itibaren 24 saat zarfında mahzurunun izalesi olmadığı takdirde Belediyece hedmen mahzurun izale edileceği ve enkazın ziyadan vikaye kasdile satılacağı tebligatı kanuniye makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Istanbul Dördüncü Icra Dairesinden: Beyoğlunda Asmalı Mescit mahallesinin Istiklâl caddesinde Süreyya caddesinde 16 numaralı Madam Sofi Mislavi nezdinde mukim iken elyevm ikametgâhı meçhul Vasilaki Havyara veledi Dimitri efendiye: Alacaklı Yani veledi Dimitri Mimikopulo efendiden 31 Ağustos 338 tarih ve 3367 muamele numaralı Üsküdar Tapu müdayene senedile borc aldığınız 3500 liraya mükabil vefaen ferağ eylediğiniz Üsküdarda Bostancıda Erenköy cad desinde cedit 2, 18/1, 18/3, 18/4, 18/5, 18/6 ilâ 18/58 numaralarla murakkam müfrez 57 kıt'a arsaların nısıf hisselerinin satılmasını talep etmiştir.

Mebalğı mezburun bugüne kadar maa faiz resülmal tediyesi hakkında tebliği muktezi ödeme emri ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ edilememiş olduğundan tarihi ilândan itibaren 20 gün içnde 931/321 dosya numarasile İstanbul Dördüncü İcra memurluğuna müracaatla borcun tamamına veya bir kısmına veya alacaklının takip icrası hakkına itirazınız varsa bildirmeniz veya tarihi lândan itibaren 60 gün zarfında borcunuzu vermeniz aksi taktirde merhunun paraya çevirileceği ödeme emri makamına kaim olmak üzre ilân olunur.

ZAYI: - 930 senesinde aldığım orta mektep tastiknamemi gaip ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Hayriye Lisesi orta kısım mezunu Leman.

Müteessir olmayınız
KREM PERTEV
Sizin de kaybolmak üzere bulunan gençliğinizi ihya edecektir. Krem Pertevin cihanşümul şöhreti esassız değildir.

Adana Asliye Hukuk mahkemesinden:

Tediyei düyundan aciz olduğundan bahsile eshabı matlube konkurdato teklif eyleyen Adanada mukim Suphi paşa zade Abidin bey hakkında konkurdato komiserliğince tanzim edilen raporlar evrakı müteferriası ile birlkte mahkemeye tevdi ve muhakeme günü olarak 14 temmuz 931 salı günü saat on olarak tayin edilmiş olduğundan eshabı matluptan itirazları olanların yevmi ve vakti mezkûrda mahkemede ispatı vücut eylemeleri lüzumu icra ve iflâs kanununun 287 inci maddesine tevfikan ilân olunur.

Iktisat Vekâletinden:

200 Kilo Sulfat dö İstiriknin şartnamesi mucibince kapalı zarf usulü ile münakasaya vaz olunmuştur. Taliplerin şartnameyi almak üzere şimdiden Ankara'da İktisat Vekâleti mübayaat komisyonuna İstanbul birinci Ziraat Müdürlüğüne müracaat etmeleri ve münakasaya iştirak için de yevmi ihale olan 9 eylûl 931 çarşamba gününe kadar bedeli muhammen olan (10,000) liranın % 7,5 üzerinden teminatile birlikte teklifnamelerini mezkûr komisyona tevdi etmeleri ve yevmi mezkûrda saat on beşte de komisyonda hazır bulunmaları ilân olunur.

M. M. satın alma komisyonu ilânı

5 temmuz 931 tarihinde ihale edileceği ilan edilen beş ton mazotun beher kilosuna verilen dokuz kuruş fiat haddi itidalde görülmediğinden ihalesi 12 temmuz 931 pazar günü saat 14 de yapılmak üzere talik edilmiştir. Daha aşağı fiatla talip olanların şartnameyi fındıklıda heyetimizde görmeleri ve ihale saatinden evvel teminatlarile birlikte hazır bulunmaları. (443)

* * *

Askerî kıtaat hayvanları ihtiyacı için Arpa ve kuru ot kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 12 temmuz 931 pazar günü Uşakta Askerî satınalma komisyonunda yapılabaktır. Taliplerin şartname almak ve münakasaya girmek üzre teminat ve teklifnamelerile mezhûr komisyona müracaatları. (414)

* * *

Ezine ve Bayramıçtaki kıtaatın ihtiyacı olan sade yağı kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 19 temmuz 931 pazar günü saat 14,30 da Ezinede askeri satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin şartname almak ve tekliflerini vermek üzere teminatlariyle birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (419)

* * *

Pirinç 30 temmuz 931 perşembe saat 14,30

Bulgur 30 temmuz 931 perşembe saat 14,30

Kuru ot 30 temmuz 931 perşembe saat 17,30

Odun 30 temmuz 931 perşembe saat 17,30

Ezine ve Bayramcıktaki kıtaatın ihtiyacı olan dört kalem erzak kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi balâda yazılı gün ve saatlerde Eçinede 66. liva satınalma kamisyonunda yapılacaktır. Taliplerin şartname almak ve tekliflerini vermek üzre teminatlarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları.

* * *

Ordu ihtiyacı için 100 adet telgraf direği alenî münakasa ile alınacaktır. İhalesi 21 temmuz 931 salı günü saat 10da Ankarada merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek üzre Fındıklıda heyetimize ve şartname almak ve tekliflerini vermek üzre teminatlarile birlikte Ankarada mezkûr komisyona müracaatları. (439)

* * *

Farkı fiatı müteahhidi evvele ait olmak üzre 10,000 kilo motorin yağı alenî münakasaya konmuştur. İhalesi 25Temmuz931cumartesi günü saat 14 de Fındıklıda hey'etimizde yapılacaktır. Taliplerin şartname ve nümunesini heyetimizde görmeleri ve ihale saatinden evvel teminatlarile birlikte hazır bulunmaları. (436)

66
Yarın Çıkıyor
Dikkat Ediniz

Harbiye'de BELVÜ en kibar ve nezih aile bahçesidir.
Muganniye MAKBULE, MAHMURE, BELKİS, SERVET, SUZAN Hanımlarla ZEKİ, SALÂHATTIN, FARUK, HÜSNÜ Beyler ve kemanî NOBAR, piyanist VESAMET Hanım, udî ve bestekâr SALÂHATTİN (Tamburla) cümbüs CEMAL, kılarnet BAHRİ Beylerden mürekkep:
ISTANBUL NAĞMELERİ MUSİKİ HEYETİ
Her akşam alaturka ve fantazi en yeni ve kıymetli eserlerini terennüm etmektedirler.

YUNUS
Markası, cinsinin mükemmeliyetine teminattır.
MİMARLAR
Çimentoya ihtiyacınız vardır.
İNŞAAT SAHİPLERİ
Sizin de Çimentoya ihtiyacınız vardır.
İşleriniz için musirren
KARTAL ANADOLU fabrikasının YUNUS
Sun'î PORTLAND ÇİMENTOSUNU isteyiniz.

Arnavutköyünde
Akıntı Burnunda Yeni Açılan
ZEVK LOKANTA ve BİRAHANESİ
Her gece kemençeci SOTİRİ, udi MARKO, kemanî İhsan, hanende Ağyazar ve rüfekası tarafından fevkalâde saz heyeti.
Ayrıca Armonikçi İstefo idaresinde orkestra

Devlet Demiryolları İdaresi İlânları

İdaremiz için pazarlıkla mubayaa edilecek olan hırdavat, halı silo elkleri, boya, kireç elektrik malzemesi gibi (43) kalem malzemenin itasına talip olanların 13. VII. 931 pazartesi günü saat tam on bir buçuğa kadar tahriren teklifatta bulunması ve müfredat listesi mağaza dairesine talik kılınmış olan işbu malzeme hakkında izahat almak üzre (cumartesi - pazar günleri mübayaa kalemine müracaat etmeleri ve nümunesiz vukubulan teklifatın nazarı dikkate alınmayacağı ilân olunur.

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Kiralık emlâk

Esas	Mevkii ve nevi	Senelik icarı
27	Dolmabahçe kışla caddesi 9-11 No. kok kömürü imalâthanesi arsası.	901 T. L.
35	Tophanede Boğazkesen kışla altında 4 numaralı dükkân	240 „
180	Üsküdar Küçükçamlıca Setler kahvesi	120 „
130	Teşvikiye Vali konağı caddesi bostan sokak 14 No. arsa (halen A kahvesi)	180 „
252/18	Beykozda Tokat çiftliği müştemilâtından kır kahveciliği	15 „
287	Yenikapı Kâtip kasım mahallesi Sandıkburnu 22 No. hane	150 „
292	Beşiktaş Kılıçali mahallesi Asariye sokağı 3 No. dükkân	25 „
291	Beşiktaş Kılıçali mahallesi Tekservi sokak 18 No. bostan	75 „
301	Beşiktaş Cihannüma mahallesi Hamam sokak 13 No. hane	120 „
289	Unkapanı Yavuzersinan mahallesi Cami altı sokağı elyevm beylik değirmeni 6 No. odalar	60 „
288	Unkapanında Yavuzersinan mahallesi Otluk sokak 13 No. dükkân	30 „
286	Edirnekapı Avcı bey mahallesi Şişhane sokağı 2 No. karakol binası	30 „

Balâda yazılı emlâk bilmüzayede birer sene müddetle kiraya verileceğinden taliplerin ihale gününe müsadif 20-7-931 pazartesi saat on altıda şubemize müracaatları.

* * *

Kiralık emlâk

Esas	Mevkü ve nevi
165	Beyoğlunda Avrupa pasajında 1. 2, 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21 numaralı dükkânlar.

Balâda yazılı dükkânlar bilmüzayede birer sene müddetle kiraya verileceğinden taliplerin 21-7-1931 salı günü saat on altıda şubemize müracaatları.

4 lira ile
200,000 lira kazanabilirsiniz
Müteaddit ve büyük ikramiyeler bu keşidededir. Her keşide muhterem müşterilerine büyük ikramiyeler isabet etmesile müftehir bulunan gişemiz, önümüzdeki 6 ncı ve zengin keşideye iştirak ve 200,000 liralık büyük ikramiyeyi kazanmak talihini tecrübe etmek istiyenlere bir hizmet emelile işbu 6 ncı keşide biletlerini yalnız 4 liraya satmaktadır. Vakit kalmadı, acele ediniz.
Sirkeci İSABET Gişesi No. 27

Ingiliz Hüseyin Rüstem Vapurları
Karadeniz Postası
RüSTEMİYE vapuru
13 temmuz pazartesi akşamı saat 6 da Sirkeci rıhtımından hareketle Zonguldak, İnebulu, Ayancık, Samsun, Ordu, Ünye, Gireson, Görele, Vakfıkebir, Trabzon. Sürmene, Rize ve Mapavri'ye azimet ve avdette aynı iskelelere uğrayarak gelecektir.
Merkez acentası: Eminönü Reşadiye caddesi No. 12
Telefon: 2876

Seyrisefain
Merkez acentesi: Galata Köprübaşı B. 2362; şube acentesi: Sirkecide Mühürdarzade hanı 22740
İZMİR SÜR'AT POSTASI (Gülcemal) 12 Temmuz pazar 14,30 da Galata rıhtımından kalkacaktır.
İdarece aşağıda ismi yazılı malzeme münakasa ile satın alınacaktır. Teminat %10 dur. İhale 20-7-931 saat 17,30. 2500 metre boz Hortum.

SOÇETA ITALYANA Dİ SERVTSİ MARİTİMİ
ATLANTİD vapuru 15 temmuz çarşamba (Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas ve İbrail) e gidecektir.
AFRODİT vapuru 16 temmuz perşembe (Napoli, Marsilya ve Cenova) ya gidecektir.
ANTİFRİT vapuru 19 temmuz pazartesi (Burgaz, Varna, Köstence, Novorosisk, Batum, Trabzon ve Samsun)a gidecektir.
KONSTANTİNOPOLİ vapuru 20 temmuz pazartesi (Napoli, Marsilya ve Cenova) ya gidecektir.
Tafsilât için Galatada merkez rıhtım hanında umumî acentesine müracaat. Tel: Beyoğlu 771 - 772 ve ya Beyoğlunda Perapalas altında Natta Nasyonal Türkiş türist acenaiye Telefon Beyoğlu 3599 yahut İstanbulda Eminönünde İzmir sokağında 8 numarada acente vekiline müracaat. Tel. İstanbul 776

Istanbul 7 inci Icra Dairesinden: Bir borçtan dolayı mahcuz 9 Kalemden ibaret eşyayı beytiye işbu Temmuzun 16 mcı perşembe günü saat 10 dan itibaren Anadolu hisarında Içeri Göksuda Baruthane çayırında Komisyoncu Rifat Beyin hanesinde bilmüzayede satılacağı ilân olunur.

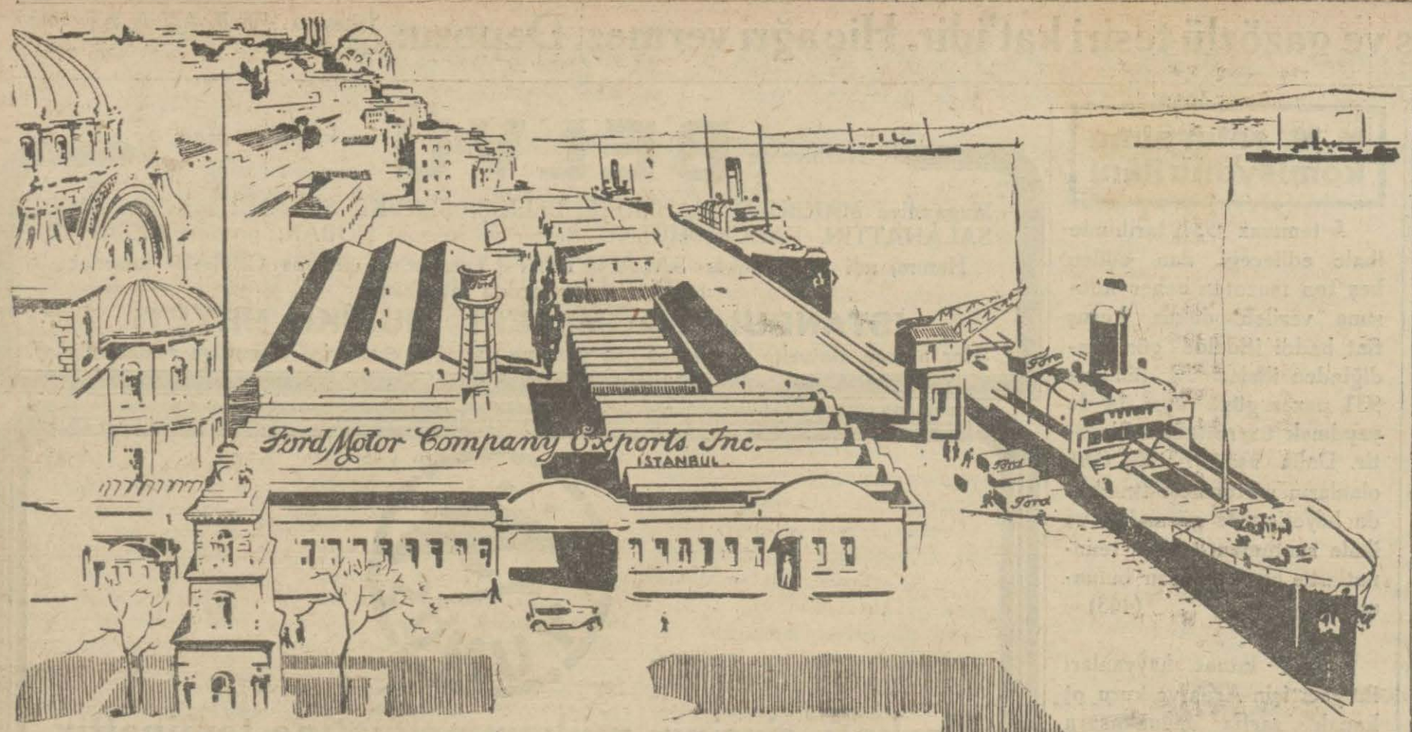

İstanbul, Tophanede tesis edilen Büyük Otomobil Fabrikası Şimdi Hali Faaliyette Bulunmakdadır

FORD otomobilleri ile Ford kamyonlarının Türkiyede imal ve inşa edildikleri nakkında ve şimdi kendi memleketinizde ilk defa olarak vecude getirilen bu tesisat dolayisile bu memlekette senayi âlemine doğru büyük bir hatve atılmış bulunduğuna dair malûmata ihtimal vakıf olmamışsınızdır.

Türkiyede otomobil ve kamyonları imal ve bunları satmak üzere yalınız sanayi teşkilâtının inkişaf ettirilmesi için Ford Kumpanyası tarafından milyonlarca türk lirası sarf edilerek Tophane'deki Ford fabrikası tesis edilmiştir. Bittabı, bu fabrikada imal edilen otomobiller ile kamyonlar diğer memleketlere de ihrac edileceği cihetle bu memleketin refahı saadeti mühim bir surette neşvü nüma bulacakdır.

Dünyanın her tarafında tesis edilen Ford fabrikalarında pek mükemmel olarak imal edilen Ford otomobil ve kamyonları ile aynı derecede fevkalâdeliği haiz olmak üzere Tophanede ki Ford fabrikasında da imal edilen Ford otomobil ve kamyonları bilhassa mütehassıs müşavirlerin tahtı nezaretindeolarak zeki ve gayyur türk sanaatkârları tarafından imâl edilmekte olup bunlar dahi aynı ile Cemahiri Müttehidei Amerikada, Detroitte, imâl edilen Ford otomobil ve kamyonları dereçesinde bir mükemmeliyette ve kâfi derecede mükemmel servisi her tarafta mevcut bulunmakdadır.

Binaenaleyh, Türkiye'de imal edilmekte olan Ford mamûlâtı hususî, taksi, otomobilleri ile kamyonların Türkiyede de satılması bu memleketin refahı saadetile pek kati bir surette alâkadar bulunacağı cihetle yaşaitı nakliyeleri istirâ etmeden mukaddem Ford mamûlâtını nazarı dikkate almanız mucibi menfaattir.

DİKKAT: Bu malûmat Topane Ford fabrikası teşkilâtı hakkında tertip edilen makalâtın birinci faslını ihtiva etmekdetir.

LINCOLN Ford Fordson

AIRCRAFT

FORD MOTOR COMPANY EXPORTS INC.

Fennî bilûmum otomobil boyası ve döşeme atelyesi

Resul Bey oğlu Ahmet ve İhsan

Almanya ve Paris boya müesseselerinden diplomalı
Atelyemizi ziyaret etmeden evvel başka yere müracaat etmeyiniz.

Taksim kışlası geçidi No. 9

BÜYÜK TAYYARE Piyangosu

6. cı keşide 11 temmuz 1931 dedir

Büyük ikramiye

200,000 Liradır

Ayrıca: 50,000 - 40,000 - 25,000 - 15,000 - 10,000 - LİRALIK İKRAMİYELER ve 100,000 Liralık

Bir mükâfat vardır.

Ecnebî memleketlere giden tüccar ve seyyahlara

BanKa kommerçiyale İtalyana

Sermayesi 700,000,000 (İhtiyat akçesi: 580,000,000 Liret) Travellers (Seyyahin çekleri) satar

Liret, frank, İngiliz lirası veya doları frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı tamamen emniyetle taşır ve bu zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde, otellerde, vapurlarda trenlerde bu çekleri en küçük tediyat çin nakit makamında kolaylıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri kendi sahibinden başka kimsenin kullanamayacağı şekilde tertip ve ihtas edilmiştir.

GÜNDÜZÜN ışığından kaçan, tahta ve mobilya aralıklarında yaşıyan tahta kurusu, geceleyin yuvasından çıkarak sizi ısırmağa ve uykunuzu kaçırmağa çalışır. Kendisini yuvasında imha ediniz ve bütün aralıklara ve kertiklere Flit püskürtünüz.

Flit, sinek, sivrisinek, pire, karınca, güve, tahtakurusu gibi haşaratı ve bunların tohumlarını imha eder. Haşaratı öldürür fakat insanlara aslâ zararı yoktur. Kullanılması kolaydır. Leke yapmaz. Flit'i diğer haşarat imha edici eczalarla teşviş etmeyiniz. Siyah kuşaklı sarı tenekeler üzerinde asker markasını isteyiniz.

FLIT PÜSKÜRTÜNÜZ

FLIT

Sizin istifadenizi temin etmek maksadile Flit yalnız mühürlü tenekelerde satılmaktadır

Umumi Deposu: J. BERT ve ŞÜREKÂSI İstanbul - Galata Voyvoda Han

---

Haydarpaşa Emr[illegible] İstilâiye Hastanesind[illegible]

Müessesemizin bir sen[illegible] ihtiyacı olan zirde cins [illegible] mıktarı yazılı yirmi yedi [illegible] lem erzak münakasa sure[illegible] ayrı ayrı mübayaa edilec[illegible] tir. Talip olanlar mezkûr [illegible] zaka ait şartnameleri her [illegible] Haydarpaşada kâin müe[illegible] semizin idare memurlu[illegible] dan ve münakasaya iş[illegible] etmek üzre teminatı mu[illegible] katelerile birlikte 18 tem[illegible] 931 tarihine müsadif cu[illegible] tesi günü saat 14 te Ga[illegible] da Kara Mustafa paşa [illegible] kağında İstanbul limanı [illegible] li sıhhiye merkezinde m[illegible] şekkil ihale komisyo[illegible] müracaat eylemeleri [illegible] olunur.

MIKTAR		
Azami	Asgari	Cinsi
2000	1500	kilo sadeya[illegible]
600	400	„ zeytin [illegible]
4000	3000	„ pirinç
500	400	„ makarna
1200	1000	„ tuz
2000	1500	„ soğan
2600	1500	„ şeker (Avrupa ma[illegible])
1750	1500	„ sabun
600	500	„ soda
2000	1600	„ patates
800	600	„ kuru fa[illegible]
400	300	„ nohut
200	150	„ şehriye
200	150	„ pirin çu[illegible]
300	200	„ kuru ka[illegible]
300	250	„ tereyağ[illegible]
500	400	„ reçel
650	600	„ beyaz p[illegible]
350	300	„ mercim[illegible]
30000	25000	adet yumur[illegible]
200	100	kilo kuru be[illegible]
14000	13500	„ ekmek
800	750	„ francel[illegible]
7500	7200	„ koyun [illegible]
8000	7700	„ süt
17000	15000	kâse yoğur[illegible]

İHTİRA İLÂN[illegible]

"Saman, Alfa otu, saz ve bu[illegible] lû mevaddı iptidaiyeden çı[illegible] sellüloz ve kâğıt imaline ait [illegible] hakkında istihsal olunan 20-[illegible] tarih ve 843 numaralı ihtira [illegible] bu defa mevkii fiile konmak [illegible] ahara devrüferağ veya icar e[illegible] ğinden talip olanların Galatada[illegible] li Rıhtım hanında Robert F[illegible] müracaatları ilân olunur.

Tahta münakasası

Pendik Serom Darülistihzarı müdürlüğünden:

Adet	
1000	13×28×400
600	13×22×400
700	2×22×400
2300	Yekûn

Pendik serom darülistihzarı için alenî münakasa suretile mübayaasına lüzum görülen yukarda mıktar ve ebadı gösterilen 2300 adet sandık tahtası 25 temmuz 931 tarihine müsadif cumartesi günü saat on dörtte ihalesi icra olunmak üzere münakasaya konulmuştur. Şartnamesini görmek isteyeeler her gün Pendikte serom darülistihzarı müdürlüğüne, Fındıklıda güzel san'atlar akademisinde yüksek mektepler muhasebeciliğine ve münakasaya iştirak etmek isteyenlerin dahi yevm ve saati mezkûrda mezkûr muhasebecilikte müteşekkil mübayaat komisyonuna müracaat eylemeleri.

Istanbul Vilâyeti Nüfus müdürlüğünden:

Arnavutlukta kalan arazi halkından o'upta 16 Haziran 341 tarihli itilâfname mucibince hakkı hiyarını Türkiye lehine istimal etmiş olanlardan müslüman ve hıristiyan hangi mezhepte olursa olsun henüz nüfus sicilline kaydolunarak cüzdan almayanların bir an evvel hüviyet cüzdanı almak üzre mensup oldukları nüfus memurluklarına müracaat etmeleri ilân olunur.

Alî Ticaret mektebi

HİMAYESİNDE

BANKACILIK ve TİCARET

Gece dersleri

Yeni kayt 15 temmuza kadar

Sultanahmette Alî Ticaret mektebine cumartesi, pazartesi, çarşamba günlerinden itibaren

---

Liseler mübayaat komisyonundan:

Komisyonumuza merbut mekteplerin senelik kuru meyvelerile gaz, benzin, vakum ve mazot yağı ve mangal kömürleri ve Kandilli mektebinin patates ve soğanı 2-8-931 tarihine müsadif pazar günü ihale edilmek üzere müzakasaya ve Galatasaray lisesinden maada diğer mekteplerin yemek ve ekmek artıkları müzayedeye konulmuştur. Taliplerin mezkûr günde komisyona müracaatları.

Hava Makinist mektebi

Satınalma komisyonundan:

Mektep atelyaları için bir adet testere ve bir adet makap tezkâhı ve fizik alâtı pazarlıkla mübayaa edilecektir. İhalesi 28-7-931 salı günü saat (14) de Yeşilköyde mektepte yapılacaktır, Taliplerin şartnameleri görmek üzre her gün mektebe müracaatları.

Askerî fabrikalar kereste fabrikası müdürlüğünden:

Askerî Fabrikalar Umum müdürlüğü Akyazı kereste Fabrikasının anbarlarında mevcut muhtelifülcins 2500 metre mik'ab kerestenin fabrika anbarından Adapazarı istasyonuna nakliyesi kapalı zarf usulile mevkii münakasaya vaz edilmiştir. Talip olanların % 7,5 pey akçası olan 656 lıuıuri veya bu kıymette banka mektubunu hamilen yevmi ihale olan 21 temmuz 931 salı günü saat 14 de Adapazarı maliye dairesindeki komisyonu mahsusuna ve şeraiti anlamak ve daha fazla tefsila a vakıf olmak arzu edenlerin Akyazıda Fabrika müdüriyetile Adapazarında Belediye dairesine müracaatları ilân olunur.

***

Askerî fabrikaları U. md. Akyazı kereste fabrikasının şubesi bulunan Mudurnu kazasına tabi kapaklı ormanındaki imalâthanesile makta mahallerinden 1500 m. mikâp muhtelifülcins nim mamul kereste ve tomrukların Akyazıdaki merkez fabrikasına nakliyesi kapalı zarf usulile münakasaya vaz edilmiştir. Talip olanların % 7,5 pey akçası olan 506 lıranın veyahut bu kıymetde banka mektubunu hamilen yevmi ihale olan 23-7-931 perşembe günü saat 14 te Adapazarı maliye dairesinde komisyonu mahsusa ve şeraiti anlamak ve daha fazla tafsilâta vakıf olmak arzu edenlerin Akyazıda fabrika müdüriyetile Adapazarı belediye dairesine müracaatları ilan olunur.

Tıp Fakültesi Reisliğinden:

Tıp Fakültesi ikinci seririyatı hariciye asistanlığı münhaldir. Talip olanların mezkûr seririyat müderrisliğine müracaatları.

Piyango Müdürlüğünden:

Şartnamesi veçhile bir [illegible] beyanname tabettirileceğinden [illegible] talip olacakların pey akçelerile [illegible] te 11/7/931 cumartesi saat [illegible] piyango müdürlüğünde müte[illegible] tayyare mubayaat komisyonu[illegible] racaatları.

Mes'ul müdür: Bürhan[illegible]